

ภาษาไทย

หนังสือ

กานด้า ณ ฉลาง. "ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการบัณฑิตศึกษา." ใน เลรินสบรดภบัณฑิตศึกษา

หน้า 52. ไฟชรย์ ลินลาร์คัน, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ระยะที่ 2 (2510-2514). พระนคร: โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี, 2510.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 3 (2515-2519). นควรหลวงกรุงเทพ
มนตรี: โรงพิมพ์สำนักที่เนียนนายกรัฐมนตรี, 2515.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 4 (2520-2524). กรุงเทพมหานคร:
เรื่องแสงการพิมพ์, 2520.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 5 (2525-2529). กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2525.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. การประเมินสภาพการจัดการศึกษาและ
ประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529).

กรุงเทพมหานคร, 2529.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย. ระเบียบการและหลักสูตรคณะอักษรศาสตร์และ
วิทยาศาสตร์ และระเบียบโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2482.

โรงพิมพ์บางกอกไทด์ จำกัด, 2482.

_____. รายงานประจำปีการศึกษา 2508. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, 2508.

_____. บัณฑิตวิทยาลัย. การสัมมนาหัวหน้าภาควิชาที่ เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา เรื่อง
แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย, คู่มือการสมัครเข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2524. กรุงเทพมหานคร:
บัณฑิตวิทยาลัย, 2524.

- . รายงานการสัมมนาเรื่อง แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการบัณฑิตศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, 2526.
- . ระเบียบ ประกาศ และหลักปฏิบัติของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, 2527.
- . รายงานการสัมมนาเรื่องบัณฑิตวิทยาลัย: ปัจจุบันและอนาคตของการบัณฑิตศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, 2527.
- . คู่มือการสมัครเข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2529.
กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, 2529.

ชัยพร วิชาชุม. "วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา." ใน เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา.

หน้า 191-192. ไทรุรย์ สินลารัตน์. บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ทบทวนมหาวิทยาลัย, ทบทวน. แนะนำบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการ, 2524.

- . ครบรอบ 12 ปี ทบทวนมหาวิทยาลัย รายงานประจำปี 2527. กองวิชาการ สำนักงาน
ปลัดทบทวนมหาวิทยาลัย. ศูนย์ผลิตค่าเรียน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
วิทยาเขตพระนครเหนือ, 2527.
- . แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534). กองแผนงาน:
สำนักงานปลัดทบทวนมหาวิทยาลัย, 2529.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์พระนคร, 2524.

บุญเย็น วอทอง. มหาวิทยาลัยวิชาอธรรมศาสตร์และการเมือง. พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบ
นายกรัฐมนตรี, 2512.

ไทยรัฐ สินจารัตน์. หลักและวิชาการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิช, 2522.

เรื่อง บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น: ปรัชญา บัญชาและแนวทางแก้ไข.
ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย, 2529.

ประชุมสุข อาชวาวรุ่ง. "การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาครุศาสตร์." ใน เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา. หน้า 45-49. ไทยรัฐ สินจารัตน์, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์, สำนักนายกรัฐมนตรี. แหล่งการเรียนการศึกษา 2510-2511.
พระนคร: โรงพิมพ์ ร.ส.พ., 2510.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คู่มือการศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ประจำปีการศึกษา 2510.
พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2511.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สำนักนายกรัฐมนตรี. รายงานประจำปีการศึกษา 2510-2511.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศึกษา, 2512.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย. หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต พ.ศ. 2519.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2519.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, มหาวิทยาลัย. "สัมนาบัณฑิตศึกษาเรื่อง แนวทางจัดและปรับปรุงบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย." ใน วารสารรามคำแหง 期ที่ 6 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม 2522). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย. คู่มือและหลักสูตรชั้นบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2523. กรุงเทพมหานคร: ประเสริฐการพิมพ์, 2523.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย. คู่มือนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2523-2524. กรุงเทพมหานคร, 2523.

มหาวิทยาลัยมหิดล, บัณฑิตวิทยาลัย. ระบบการและหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักเลขานุการคณะกรรมการพัฒนารัฐมนตรี, 2523.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สำนักทะเบียนและประมวลผล. คู่มือการศึกษาปริญญาโท ปีการศึกษา

2525. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, บัณฑิตวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สงขลา, 2526.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย. คู่มือการศึกษาปริญญาโท ปีการศึกษา 2527.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

มหาวิทยาลัยศิลปากร, บัณฑิตวิทยาลัย. 12 ปีบัณฑิตวิทยาลัย 2515-2527. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย. หลักสูตรขั้นบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2527.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศรีอันดับ, 2528.

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, บัณฑิตวิทยาลัย. ระเบียบการศึกษาและหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ.

กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอุทิศศิริการพิมพ์, 2528.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย. คู่มือการสมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ประจำ

ปีการศึกษา 2529. เชียงใหม่: ศาราตันการพิมพ์, 2529.

มหาวิทยาลัยศิลปากร, บัณฑิตวิทยาลัย. คู่มือนักศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำ

ปีการศึกษา 2529. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระรามวัง
สนามจันทร์, 2529.

มหาวิทยาลัยมหิดล, บัณฑิตวิทยาลัย. คำชี้แจงสำหรับผู้สมัครเข้าศึกษาระดับปริญญาโทและระดับ

ปริญญาเอก ปีการศึกษา 2529. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, 2529.

มหาวิทยาลัยศิลปากร, บัณฑิตวิทยาลัย. คู่มือการสมัครเข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร:

บัณฑิตวิทยาลัย, 2529.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สำนักทะเบียนและประมวลผล. คู่มือการศึกษาขั้นปริญญาโท ปีการศึกษา

2529. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, สำนักบัณฑิตศึกษา. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสาร และ

การจัดการธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2529.

มหาวิทยาลัยศิลปากร, บัณฑิตวิทยาลัย. หลักสูตร ระเบียบ แล้วก็อังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2529. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์, 2529.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย. คู่มือนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย 2529-2530.
 กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, 2529.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, บัณฑิตวิทยาลัย. คู่มือบัณฑิตศึกษา. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย, 2529.
 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสามยศ. หลักสูตรปริญญาการศึกษานทางบัณฑิต (หลักสูตร 2 ปี).
 พระนคร: โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ, 2510.

วิจิตร ศรีสอ้าน. "บริษัทและเป้าหมายของการบัณฑิตศึกษา." ใน เสริมสร้างภาพบัณฑิตศึกษา.
 หน้า 73-87. ไหళร์ สินลารัตน์, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร:
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ. โครงการบัณฑิตศึกษา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร:
 วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ, 2529.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรม. ประเมินภูมิภาค ข้อบังคับ และระเบียบของสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: กองบริการการศึกษา, 2519.

รายงานกิจกรรมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2524.
 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

ครบรอบ 20 ปี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

สุมน อมรวิวัฒน์. "การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์." ใน เอกสารประกอบการลัมนา
คณาจารย์ครุศาสตร์ เรื่อง การบัณฑิตศึกษาครุศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสตินทร์วิโรฒ, 2522.

บทความ

ชื่นจิต ชุมพรหม. "การเปิดการศึกษาขั้นบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา."

วารสารสภากาชาดแห่งชาติ. ๕ (พฤษจิกายน ๒๕๑๓): ๔๐-๕๔.

นรเชษฐ์. "แนะนำสถาบันอุดมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย." วารสารครุภัติศัลศ์.

๕ (มีนาคม ๒๕๒๓): ๑๕-๒๒.

หน่วยมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภากาชาดแห่งชาติ. "หลักเกณฑ์การศึกษาขั้นประการนี้ยังคง
ชั้นสูง ปริญญาโทและปริญญาเอก ของมหาวิทยาลัยและสถาบันเทียบเท่า."

วารสารสภากาชาดแห่งชาติ. ๕ (ธันวาคม ๒๕๑๓): ๗๒-๘๕.

เอกสารอื่น ๆ

จิวาระ พ. วัชรานนท์. "ความสูญเปล่าในการผลิตมหาบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย."

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารคดศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๒๘.

ทองอินทร์ วงศ์ไสอร์ และ อุทุมพร ทองอุไทย. "สภาพการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาคณ
คุรุศาสตร์." เอกสารประกอบการประชุมคณาจารย์บัณฑิตศึกษา คณคุรุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, วันที่ ๒๓-๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๒.

นภาพร มิณฑ์. "การพัฒนาตนเองของมหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
ตามที่ต้องการ." เอกสารประกอบการประชุมคณาจารย์บัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. "ระเบียบการและหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๔." (โรเนียว).

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. "หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต พุทธศึกษาฯ
๒๕๑๗." (โรเนียว).

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. "โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๒๕๒๕." (โรเนียว).

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ . "ระเบียบมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ว่าด้วยการศึกษาและการสอน ให้ตามหลักสูตรขั้นปริญญาโท พ.ศ. 2528." (โร네ียว).

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . "เอกสารสรุปผลการสัมมนาเรื่อง "ความสัมพันธ์ ระหว่างบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย คณะ สตาบัน และคณาจารย์บัณฑิตศึกษา 2529." (โรเนียว)

ไฟชร์ย สิน Larachan. "พัฒนาการของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2516.

พระราชบัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2505 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 79 ตอนที่ 69 หน้า 800 วันที่ 31 กรกฎาคม 2505

พระราชบัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2511 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 85 ตอนที่ 123 ฉบับพิเศษ หน้า 8 วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2511

พระราชบัณฑิต สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. 2509 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 83 ตอนที่ 29 ฉบับพิเศษ หน้า 4 วันที่ 31 มีนาคม 2509

พระราชบัณฑิตคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ. 2510 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 84 ตอนที่ 114 ฉบับพิเศษ หน้า วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2510

พระราชบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2512 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 86 ตอนที่ 17 ฉบับพิเศษ หน้า 4 วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2512

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการแบ่งส่วนราชการและภาควิชาในมหาวิทยาลัยศิลปากร ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 91 ตอนที่ 34 ฉบับพิเศษ หน้า 38 วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2517

พระราชบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ โรม พ.ศ. 2517 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 91 ตอนที่ 112 ฉบับพิเศษ หน้า 1 วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2517

พระราชบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2512 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 86 ตอนที่ 17 ฉบับพิเศษ หน้า 33 . ลงวันที่ 1 มีนาคม 2512

พระราชบัณฑิตราช เป็นการปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 94 ตอนที่ 31 ลงวันที่ 12 เมษายน 2520

พระราชนิยมกิจจัตติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2523 ราชกิจจานุเบกษา

เล่ม 97 ฉบับพิเศษ ตอนที่ 89 หน้า 18 ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2523

สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. "โครงการจัดตั้ง." (โรนีว).

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า. "คำขอตั้งอัตรากำลังเพิ่มใหม่ มีงบประมาณ 2530-2531." (โรนีว).

(โรนีว).

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้. "การรับสมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาชั้นปริญญาโท ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2530." (โรนีว).

สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย. "สั่งนำร่อง เอ ไอ ที." 2527. (โรนีว).

สุนีย์ ช่างเจริญ. "ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบัณฑิตศึกษาสาขาลังคมศาสตร์ ในทศนะของนิสิตนักศึกษามหาบัณฑิต." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาอุตสาหศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

สัมภาษณ์

โภวิท สุจิตรกุล นิสิตปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำเร็จปีการศึกษา 2486 สัมภาษณ์ 30 เมษายน 2530

ไชศรี ศรีอรุณ. อัตตคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. สัมภาษณ์ 22 สิงหาคม 2529.

ถาวร วัชราภัย. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์ 9 เมษายน 2530.

บรรเจิด คติการ. อัตตคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สัมภาษณ์ 14 พฤษภาคม 2529.

นิพนธ์ นาสวิสุทธิ์. ผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย. สัมภาษณ์ 2 กันยายน 2529.

พวงเพ็ญ ชัยยะเวช หัวหน้าผู้ประสานงานบัณฑิตวิทยาลัย. สัมภาษณ์ 21 สิงหาคม 2529.

ประเสริฐ ส่องทิศ. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ พระนครเหนือ.

สัมภาษณ์ 29 กันยายน 2529.

ปฐน มนโภจน์. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ. สัมภาษณ์ 17 ธันวาคม 2529.

พาณิช เชี่ยววนิช. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สัมภาษณ์ 22 พฤษภาคม 2529.

พญลัย ลินประภัทร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สัมภาษณ์ 13 สิงหาคม 2529.

มนตรี จุลสมัย. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. สัมภาษณ์ 10 กันยายน 2529.
ยงยุทธ เจียมไชยศรี. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สัมภาษณ์ 5 สิงหาคม 2529.

รุจា พลสวัสดิ์. ผู้อำนวยการสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2530.

วชิรญา บัวศรี. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สัมภาษณ์ 5 กันยายน 2529.
สาโรช บัวศรี. อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สัมภาษณ์ 7 มกราคม 2530.
สาโรช คำเจริญ. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สัมภาษณ์ 19 กันยายน 2529.
สุนทร โสตถีพันธุ์. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สัมภาษณ์ 22 กันยายน 2529.

แสง สงวนเรือง. ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหาร
ธุรกิจ. สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2529.

สุกิน นพเกตุ. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. สัมภาษณ์ 14 ธันวาคม 2529.
สวัสดิ์ สกุลไทย. อธิการบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. สัมภาษณ์ 9 ธันวาคม 2529.
อรุณ สรเทศา. อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2529.
อรุณ รัชตนะนาริน. อธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สัมภาษณ์ 19 พฤษภาคม 2529.

อาภา ภรณบุตร. รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2498, สัมภาษณ์ 29 เมษายน 2530

ภาษาต่างประเทศ

หนังสือ

Assumption Business Administration College. Master of Business Administration. Bangkok: The Graduate Studies, 1984.

Asian Institute of Technology. Annual Report 1984. Bangkok: The Office of Information, 1984.

—. PROSPECTUS. Bangkok: The Office of Information, 1985.

Chulalongkorn University. Announcement B.E. 2508 (1985). Bangkok: The Chatra Press, 1965.

Mahidol University. Annual Research Abstracts 1974. Bangkok: The Secretarial of the Cabinet Printing Office, 1975.

—. Thesis Abstracts. Bangkok: Faculty of Graduate Studies.

—. Annual Thesis Abstracts 1981. Bangkok: Faculty of Graduate Studies.

Srinakharinwirot University. Doctor of Education Dissertation Abstracts and Master of Education Thesis Abstracts B.E. 2526 (A.D. 1983). Bangkok: The Chutima Press Limited, 1983.

Thammasat University. Graduate School of Business. Bangkok: Victory Power Point, 1984.

University of the Thai Chamber of Commerce. Graduate Program in Business Communication and Management. Bangkok: Office of Graduate Studies, 1986.

Ministry of University Affairs. Graduate Studies in Thailand. Bangkok: University Development Commission (UDC), 1985.

ภาคพนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
อุปกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชนักุณฑิ
มหาวิทยาลัยวิชาอธิรัมศานสตร์และกิจการ เมือง
พุทธศักราช 2476

นิศาสนานุวัติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชบัญญัติ ลงวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2476)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระบรมราชโภตเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเนื่องเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภាភัญญานราษฎร์รายคำปรึกษาว่า เมื่อได้มีการปักครองระบบบริหารบูรณะแล้ว ก็เป็นการสมควรที่จะเรียกจัดทำรุ่งการศึกษาอธิรัมศานสตร์และกิจการ เมืองให้ได้ระดับมหาวิทยาลัย ในอารยประเทศ และให้แห่งทั้งหลายยึดถือโดยเร็ว จึงเป็นการสมควรที่จะจัดตั้งมหาวิทยาลัยวิชาอธิรัมศานสตร์และกิจการ เมืองขึ้น เป็นพิเศษ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภាភัญญานราษฎร์ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาอธิรัมศานสตร์และกิจการ เมือง พุทธศักราช 2476"

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นมหาวิทยาลัยหนึ่ง เรียกว่า "มหาวิทยาลัยวิชาอธิรัมศานสตร์และกิจการ เมือง" มีหน้าที่จัดการศึกษาอธิรัมศานสตร์และกิจการ เมือง วิชาเศรษฐกิจ และบรรดาวิชาอื่น ๆ อันเกี่ยวกับวิชาอธิรัมศานสตร์และกิจการ เมือง

มาตรา 5 ให้โอนคณะกรรมการและรัฐศาสตร์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนทรัพย์สินและงบประมาณของคณะ เหล่านี้มายังคือมหาวิทยาลัยนี้ ก่อนวันที่ 1 เมษายน พุทธศักราช 2477

มาตรา 6 มหาวิทยาลัยนี้อาจแบ่งเป็นคณะต่าง ๆ ตามที่จะได้มีข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนดไว้

มาตรา 7 มหาวิทยาลัยนี้ให้เป็นมิติบุคคล

ในส่วนการเงินนั้นอาจที่จะมีรายได้ต่าง ๆ อีกดังนี้

- (1) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (2) เงินค่าเล่าเรียน ค่าสอนໄล' และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย
- (3) เงินค่าบำรุงของนักเรียนเก่า

ส่วนที่ 1

ระเบียบอธิการทั่วไปและอธิการในคณะต่าง ๆ

หมวดที่ 1

อธิการทั่วไป

มาตรา 8 ให้มหาวิทยาลัยนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของคณะกรรมการชั่งประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัย คณะกรรมการดังต่อไปนี้ ในมหาวิทยาลัย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กับกรรมการโดยคุณวุฒิ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร เป็นจำนวนไม่เกินกว่าจำนวนกรรมการโดยตำแหน่ง

มาตรา 9 ให้นายกรัฐมนตรีเป็นนายกติดศักดิ์ของคณะกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ เป็นนายกคณะกรรมการ และผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัย เป็นอุปนายกคณะกรรมการโดยตำแหน่ง และเลขานุการมหาวิทยาลัย เป็นเลขานุการคณะกรรมการโดยตำแหน่ง

มาตรา 10 ให้กรรมการโดยคุณวุฒิดำรงอยู่ในตำแหน่งสองปี เว้นแต่จะได้ถูกแต่งตั้งในตำแหน่งนั้นต่อไปอีกคราวละสองปี

มาตรา 11 คณะกรรมการมหาวิทยาลัยนี้มีหน้าที่ดังนี้

- (1) ควบคุมและรักษา紀錄 เมื่อบริการในมหาวิทยาลัย
- (2) จัดทำวิธีการอันจะยังการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้เจริญยิ่งขึ้น
- (3) จัดวางหลักสูตร ระเบียบข้อบังคับอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย
- (4) จัดตั้งบประมาณของมหาวิทยาลัย

มาตรา 12 ให้คณะกรรมการมหาวิทยาลัยประชุมกันอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ให้นายกเป็นผู้กำหนดวันประชุม ถ้ากรรมการคนใดคนหนึ่งร้องขอให้คณะกรรมการมหาวิทยาลัย ประชุมเพื่อกิจการอย่างหนึ่งอย่างใด ก็ให้นายกจัดการ เรียกประชุมคณะกรรมการ

มาตรา 13 ในการประชุมต้องมีกรรมการประชุมอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของกรรมการ ทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมได้

มาตรา 14 การลงมติให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก เป็นประماณ ถ้าในการลงมตินั้น มีคะแนนเสียง เท่ากัน ให้นายกออกคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นหนึ่งคะแนน เพื่อชี้ขาด

มาตรา 15 ถ้านายกมาเป็นประธานไม่ได้ ก็ให้อุปนายกเป็นประธานแทน ถ้าอุปนายก มาไม่ได้ ก็ให้กรรมการเลือกตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้น เป็นประธานชั่วคราว จะเพาะการประชุม คราวนั้น

มาตรา 16 ผู้ประสานกิจกรรมมหาวิทยาลัยนี้ จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าดังขึ้น โดยคำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎร จากผู้ที่มีคุณวุฒิดังต่อไปนี้

- (1) ได้ปริญญาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกในวิชาประเภทหนึ่งประเกตุใดที่เกี่ยวกับวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองหรือ
- (2) ได้ทำการสอนวิชาในมหาวิทยาลัยหรือในโรงเรียนชั้นสูงของกระทรวงหนึ่ง กระทรวงใดในประเทศไทยไม่ต่ำกว่าห้าปี

มาตรา 17 ผู้ประสานกิจกรรมมหาวิทยาลัยนี้ เลขาธิการมหาวิทยาลัยนายหนึ่ง เป็นผู้ช่วย ในฝ่ายอธิการ และมีพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อบริบัติงานตามสมควร

มาตรา 18 ผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ดังนี้

- (1) ควบคุมดูแลการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติและข้อบังคับของคณะกรรมการมหาวิทยาลัย
- (2) รับปรึกษาให้ความเห็นแก่คณบดี
- (3) ควบคุมดูแลการเงินและการพัสดุของมหาวิทยาลัย
- (4) เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในการทุกประชุม
- (5) รักษาวินัยของมหาวิทยาลัย
- (6) แต่งตั้ง ถอดถอนพนักงานของมหาวิทยาลัยตามระเบียบ

หมวดที่ 2

ธุรการในคณะต่าง ๆ

มาตรา 19 กิจการในคณะนี้ ของมหาวิทยาลัยนั้น ให้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของคณบดี ซึ่งคณะกรรมการมหาวิทยาลัยจะได้ตั้งขึ้นจากบุคคลผู้มีคุณวุฒิเช่นเดียวกับผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัย ดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 16

มาตรา 20 คณบดีมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ช่วยฝ่ายธุรการ และมีพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานตามสมควร

มาตรา 21 คณบดีมีหน้าที่ดังนี้

- (1) เป็นผู้แทนของคณะ
- (2) ควบคุมกิจการฝ่ายธุรการของคณะ
- (3) ปฏิบัติการตามข้อตกลงของคณะกรรมการประจำมหาวิทยาลัยและบทบัญญัติต่าง ๆ เพื่อให้การสอนและหลักสูตรการสอนดำเนินไปโดยเรียบร้อย
- (4) รายงานให้ผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัยทราบในเหตุการณ์ต่าง ๆ อันเกิดขึ้นในคณะ
- (5) รักษาวินัยภายในคณะ

มาตรา 22 ในคณะนี้ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ มีหน้าที่ดังนี้

- (1) จัดทำงบประมาณของคณะ และเสนอต่อคณะกรรมการประจำมหาวิทยาลัย

(2) รับปรึกษาให้ความเห็นแก่คณบดีในกิจการของคณะ

มาตรา 23 คณะกรรมการประจำคณะประจำกองตัวย

คณบดี

ผู้สอนในคณะนั้น

เลขานุการคณบดี

คณบดีเป็นประธาน และเลขานุการคณบดีเป็นเลขานุการคณะกรรมการประจำคณะนั้น

โดยคำแนะนำ

มาตรา 24 การประชุม องค์ประชุม การลงมติ และการตั้งประชานชั่วคราว ให้ใช้บัญญัติในมาตรา 12, 13, 14, 15 โดยอนุโรม

ส่วนที่ 2

การศึกษาในมหาวิทยาลัย

มาตรา 25 ปริญญามหาวิทยาลัยมี 3 ชั้น

(1) ปริญญาตรี ผู้ได้ปริญญานี้เรียกว่า "ธรรมศาสตร์บัณฑิต" ใช้อักษรย่อ "อ.บ."

(2) ปริญญาโท

ก) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางนิติศาสตร์เรียกว่า "นิติศาสตร์มหาบัณฑิต" ใช้อักษรย่อ "น.บ."

ข) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางรัฐศาสตร์เรียกว่า "รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต" ใช้อักษรย่อ "ร.บ."

ค) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางเศรษฐศาสตร์เรียกว่า "เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต" ใช้อักษรย่อ "ศ.บ."

ง) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางการทูตเรียกว่า "มหาบัณฑิตทางการทูต" ใช้อักษรย่อ "ท.บ."

(3) ปริญญาเอก

ก) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางนิติศาสตร์เรียกว่า "นิติศาสตร์ศุภภูริบัณฑิต" ใช้อักษรย่อ "น.ศ."

- ข) ผู้ได้ปริญญาในทางรัฐศาสตร์เรียกว่า "รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต" ใช้อักษรย่อ "ร.ด."
- ค) ผู้ได้ปริญญาในทางเศรษฐศาสตร์เรียกว่า "เศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต" ใช้อักษรย่อ "ศ.ด."
- ง) ผู้ได้ปริญญาในทางการทุตเรียกว่า "ดุษฎีบัณฑิตทางการทุต" ใช้อักษรย่อ "ท.ด."

มาตรา 26 การศึกษาชั้นปริญญาตรี ผู้ศึกษาจะต้อง เรียนวิชาความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับ กฎหมายทั่วไป (ธรรมศาสตร์) ธรรมนูญศาลยุติธรรม กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายการเลือกตั้ง กฎหมายปกครอง กฎหมายอาชญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกตีเมือง กฎหมายระหว่างประเทศแผนกตีบุคคล กฎหมายระหว่างประเทศแผนกตีอาญา วิธีพิจารณาความแพ่ง วิธีพิจารณาความอ瓦ชญา กฎหมายลักษณะล้มละลาย กฎหมายลักษณะพาيانและ จิตวิทยา สังคม เศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์ กฎหมายการคลัง และระเบียบวิธีปฏิบัติราชการของ ทະนงการ เมืองตามที่มหาวิทยาลัยจะกำหนดให้เลือก และวิชาอื่นซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนดเพิ่มเติม

มาตรา 27 การศึกษาชั้นปริญญาโทนั้น ผู้ศึกษาจะต้อง เรียนวิชาตามประเภทต่าง ๆ ที่ตนสมควรคือ

- (1) ปริญญาโท ในทางนิติศาสตร์ เรียนวิชาประวัติศาสตร์กฎหมาย กฎหมายอาชญา วิทยา กฎหมายอาชญาพิสดาร กฎหมายแพ่งและพาณิชย์พิสดาร กฎหมายของประเทศแองโกล แซกชอน กฎหมายของประเทศที่ใช้ประมวลกฎหมาย การฝึกหัดในทางอรรถศัพท์ และวิชาอื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนดเพิ่มเติม
- (2) ปริญญาโทในทางรัฐศาสตร์ เรียนวิชาประวัติศาสตร์การปกครอง กฎหมาย ปกครองพิสดาร กฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายการเลือกตั้งพิสดาร อาชญา วิทยาลัย วิทยาศาสตร์ การคลัง การทະเบียนและสถิติพยากรณ์ ความรู้ทั่วไปในการสาธารณสุขและการสาธารณูปการ ความรู้ทั่วไปในการศึกษา ศาสนาและศิลปอาชีวะ ความรู้ทั่วไปในการพาณิชย์ คณานคม เกษตร อุตสาหกรรม โยธา วิทยาศาสตร์ การฝึกหัดงานในทະนงการ เมืองของ รัฐบาล หรือการฝึกหัดงานในที่อื่นซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนด และวิชาอื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนดเพิ่มเติม

(3) ปริญญาโทในทางเศรษฐศาสตร์ เรียนวิชาประวัติศาสตร์ ลักษณะเศรษฐกิจ
เศรษฐศาสตร์พัฒนา กฎหมายอุตสาหกรรม การทະเบียนและสถิติพยากรณ์ กฎหมายกรรมการ
วิทยาศาสตร์การคลังและกฎหมายการคลัง การธนาคารและเครดิตสถานการบัญชี ความรู้ทั่วไป
ในการสาธารณสุขและสาธารณูปการ ความรู้ทั่วไปในเทคโนโลยี การพาณิชย์ คณิตศาสตร์ เกษตร
อุตสาหกรรม โยธา วิทยาศาสตร์ การฝึกหัดงานในทะเบว ภารเมืองของรัฐบาล หรือการ
ฝึกหัดงานในที่อื่น ซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนด และวิชาอื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนดเพิ่ม เดิม

(4) ปริญญาโทในทางการทูต เรียนวิชาประวัติศาสตร์การ เกี่ยวพันธ์ระหว่าง
ประเทศพัฒนา สัญญาทางพระราชนิเวศหว่างสยามกับต่างประเทศ สันนิบาตชาติ ข้อตกลง
ระหว่างประเทศสมัยบัจจุบัน การเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กฎหมายการปกครองเมืองชั้นของ
ต่างประเทศ นารายาตรและการสมาคมกับคนต่างประเทศ สุนทรพจน์และท่วงที ภาษาฝรั่งเศส
แล้วอังกฤษ ซึ่งรู้ดีหนึ่งภาษา รู้ปานกลางหนึ่งภาษา การฝึกหัดทำงานในกระทรวงการต่างประเทศ
ในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าประจำแผนก หรือการฝึกหัดในที่อื่นซึ่งมหาวิทยาลัยจะได้กำหนดให้ และ
วิชาอื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนดเพิ่ม เดิมอีก

มาตรา 28 การศึกษาชั้นปริญญา เอกนั้น ผู้ศึกษาจะต้อง เรียนวิชาตามประเภทต่าง ๆ
ที่คณสมบัค คือ

- (1) ปริญญาเอกในทางนิติศาสตร์ มีการค้นคว้ารากฐานภาษาอังกฤษ การค้นคว้า
กฎหมายภาษาฝรั่งเศส การแต่งตั้มรากกฎหมายภาษาไทย
- (2) ปริญญาเอกในทางรัฐศาสตร์ มีการค้นคว้ารัฐศาสตร์ภาษาอังกฤษ การค้นคว้า
วิชาการรัฐศาสตร์ภาษาฝรั่งเศส การแต่งตั้มรัฐศาสตร์ภาษาไทย
- (3) ปริญญาเอกในทางเศรษฐศาสตร์ มีการค้นคว้าเศรษฐศาสตร์ภาษาอังกฤษ
การค้นคว้าเศรษฐศาสตร์ภาษาฝรั่งเศส การแต่งตั้มรัฐศาสตร์ภาษาไทย
- (4) ปริญญาเอกในทางการทูต มีการค้นคว้าการทูตภาษาอังกฤษ การค้นคว้า
การทูตภาษาฝรั่งเศส การแต่งตั้มรัฐการทูตภาษาไทย

มาตรา 29 หลักสูตรสำหรับปริญญาชั้นหนึ่ง ๆ นั้น ให้แนบท้ายลักษณะ
ภาคต่าง ๆ ในภาคหนึ่ง ๆ ให้แยกออกเป็นลักษณะต่าง ๆ ถ้าวิชาใดมีปริมาณหรือคุณภาพมาก
จะแยกวิชานั้นออกเป็นหลายลักษณะก็ได้ ผู้ศึกษาจะต้องสอบวิชาให้สำเร็จในภาคหนึ่งแล้ว จึงจะ

มีสิทธิสอบในภาค 2 และภาคต่อ ๆ ไป ตามลำดับ แต่ในภาคหนึ่ง ๆ นั้น ผู้ศึกษามีสิทธิที่จะแยกสอบเป็นลักษณะต่าง ๆ ได้ และเมื่อสอบໄล้ได้ลักษณะใดแล้ว ก็ไม่ต้องสอบลักษณะนั้นซ้ำอีกสำหรับปริญญาชั้นนั้น ๆ

การสอบໄล้ให้มีลักษณะของครั้ง เป็นอย่างน้อย

การศึกษาชั้นปริญญาโทและปริญญาเอกนั้น ผู้ได้ศึกษาวิชาในประเภทนึงแล้วจะเรียนในประเภทอื่น มหาวิทยาลัยอาจยกเว้นวิชาลักษณะเดียวกับที่ผู้นั้นสอบໄล้ได้ไว้แล้ว

มาตรา 30 การสอบໄล้ให้มีได้ทั้งสองเชียนและสอบปากเปล่า หรือปากเปล่าอย่างเดียว ตามที่มหาวิทยาลัยจะได้มีข้อบังคับกำหนดไว้

การสอบ เชียนนั้นให้กรรมการสอบໄล่กำหนดหัวข้อให้ผู้สอบໄล่เรียนเรียงแต่ง เรื่องตามหัวข้อนั้น และให้มหาวิทยาลัยกำหนดตัวบทกฎหมาย หนังสือ และเอกสารใด ซึ่งยอมให้ผู้สอบໄล่ค้นดูได้ในที่สอบໄล่ เพื่อประกอบการแต่ง เรื่องนั้น

การสอบໄล่ปากเปล่า�ั้น ให้กรรมการซักถามผู้สอบໄล่ โดยมีวัตถุที่ประสงค์จะทราบว่าผู้สอบໄล้ได้มีความรู้ลึกซึ้งในวิชานั้นปานใด และจะแสดงได้ทันท่วงที่ความสมควรหรือไม่ มหาวิทยาลัยจะกำหนดตัวบทกฎหมาย หนังสือ และเอกสารใด ซึ่งยอมให้ผู้สอบໄล่ค้นดูได้ในที่สอบໄล่บ้างหรือไม่ เลย์ก์ได้ ตามชนิดของวิชาที่สอบໄล่

มาตรา 31 การสอบปากเปล่านั้น มหาวิทยาลัยอาจอนุญาตให้มหาชนเข้ามาพัฟการสอบก็ได้ เมื่อปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบของมหาวิทยาลัย

มาตรา 32 คะแนนสอบในนั้น ให้แสดงและประกาศไว้โดยเปิดเผยและโดย เร็วที่สุด

มาตรา 33 คำชี้ขาดของกรรมการสอบໄล่ในผลแห่งการสอบໄล่ ให้ถือว่าที่สุด

มาตรา 34 นอกจากผู้ที่เรียนเพื่อจะสอบໄล้แล้ว มหาวิทยาลัยจะออกข้อบังคับอนุญาตให้มีผู้พัฟการสอบโดยไม่มีสิทธิจะเข้าสอบໄล์ก็ได้

มาตรา 35 คณะกรรมการมหาวิทยาลัยอาจให้ปริญญาอันหนึ่งอันใด เป็นปริญญาภัติมศักดิ์ แก่ผู้หนึ่งผู้ใดโดยไม่ต้องสอบໄล่ตามหลักสูตรก็ได้ เมื่อผู้นั้นมีคุณวุฒิตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา 36 นักจากจะเรียนเพื่อสอบໄລได้บริყูญา มหาวิทยาลัยอาจจัดให้มีการสอบໄລเพื่อได้ใบสุทธิหรือประกาศนียบัตรอีก็ได้

มาตรา 37 ผู้สมัครเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย เพื่อได้รับปริญญาดังนี้ จะต้องมีคุณสมบัติและพื้นความรู้ดังนี้

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่มหาวิทยาลัยอาจยกเว้นให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปีบริบูรณ์เข้าเรียนได้ เมื่อผู้นั้นสอบໄລได้ขั้นบัตรของบริบูรณ์ของกระทรวงธรรมการ

(2) มีความประพฤติเรียบร้อย ซึ่งต้องมีผู้รับรองหนึ่งคน ผู้รับรองนั้นจะต้องเป็นเนติบัณฑิต หรือผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนข้าราชการพลเรือน หรือผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือผู้ที่ได้ปริญญาโทปริญญาหนึ่งแห่งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองนี้ หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือข้าราชการตั้งแต่ชั้นประจำตำแหน่งขึ้นไป

(3) สอนໄລได้บัตรของบริบูรณ์ของกระทรวงธรรมการ หรือสอบความรู้เบื้องต้นของมหาวิทยาลัยนี้ได้ หรือสอบความรู้อย่างอื่นอันมหาวิทยาลัยยอม เทียบให้เท่ากับวิทยฐานะดังกล่าว ข้างต้น

ภายในการทดสอบนี้เป็นบันดับประภากษพระราชนัญญตินี้ ให้ผ่อนผันแก่ผู้ที่มิได้สอบໄລความรู้ดังได้กล่าวข้างต้นสมัครเข้าเรียนได้ เมื่อผู้นั้นมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 (2) ผู้แทนสภาตำบล
 (3) ผู้ที่เป็นข้าราชการในวันประภากษพระราชนัญญตินี้ ซึ่งผู้บังคับบัญชาปรับรองว่า มีความชำนาญในราชการ เป็นพื้นความรู้เพียงพอที่จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้

(4) ผู้ที่เคยเป็นนักเรียนของโรงเรียนกฎหมายกระทรวงยุติธรรม และผู้ที่เคยเป็นนักเรียนของโรงเรียนข้าราชการพลเรือน หรือคณะนิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ได้ออกจากสถานศึกษาเหล่านี้ไปก่อนเรียนล่าเริ่จ โดยไม่มีความผิด

(5) พนักงานความชั้นที่ 2
 (6) ผู้ซึ่งได้รับสิทธิให้เข้าศึกษาในแผนกนิติศาสตร์ได้ตามข้อบังคับที่ใช้อยู่ในขณะที่ประกาศพระราชนัญญตินี้ฉบับนี้

มาตรา 38 ผู้ที่เรียนในสถานศึกษาต่าง ๆ ที่จะโอนมาเข้มมหาวิทยาลัยนี้ สอนໄลได้ วิชาลักษณะใดซึ่งมหาวิทยาลัยนี้จัดข่าวิชานั้น ๆ มีวิทยฐานะพอกับวิชาหลักสูตรใหม่แล้ว ให้ยกเว้นไม่ต้องเรียนวิชาลักษณะนั้น ๆ

มาตรา 39 ผู้ที่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรจากสถานศึกษาในสยามหรือต่างประเทศ ซึ่งมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยนี้ ก็ให้ผ่อนผันเข้าศึกษาปริญญาโทได้ทันที แต่ก่อนที่จะผ่อนผัน มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีการสอบไล่จะเพาะวิชาที่ผู้นั้นยังไม่ได้เรียนได้

ส่วนการเรียนชั้นปริญญาโทนั้น ถ้าหลักสูตรกำหนดให้มีการเรียนวิชากฎหมายหรือ ขบดอรรม เนื่องแบบแผนของต่างประเทศด้วยแล้ว ผู้ได้ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรของประเทศนั้น มหาวิทยาลัยอาจยกเว้นวิชานั้น ๆ ให้แก่ผู้นั้นได้

ส่วนที่ 3

ผู้สอนมหาวิทยาลัย

มาตรา 40 ผู้ที่จะสอนในมหาวิทยาลัยแบ่ง เป็นชั้นนิติสามัญและวิสามัญ

(1) ผู้สอนชั้นนิติสามัญแบ่ง เป็นสองชั้น ดังนี้

1. ศาสตราจารย์สามัญ
2. รองศาสตราจารย์สามัญ

(2) ผู้สอนชั้นนิติวิสามัญแบ่ง เป็น 3 ชั้น ดังนี้

1. ศาสตราจารย์วิสามัญ
2. รองศาสตราจารย์วิสามัญ
3. ผู้บรรยาย

มาตรา 41 ศาสตราจารย์สามัญนั้นคือ ผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นจากบุคคลที่ได้เป็นรองศาสตราจารย์สามัญมาก่อน มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปี

มาตรา 42 รองศาสตราจารย์สามัญนั้นคือ ผู้ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นจากบุคคลที่ได้รับปริญญาเอก (สามัญหรือกิติมศักดิ์) ของมหาวิทยาลัยนี้ และสอบแข่งขันวิชาชั้นรองศาสตราจารย์ได้

มาตรา 43 ศาสตราจารย์หรือรองศาสตราจารย์วิสามัญนั้น คือผู้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นจากบุคคลที่ได้รับปริญญาด้านประเทศไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอก หรือผู้ที่ได้ทำการตรวจสอบหรือกระทำการอย่างใดในสยามหรือต่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการมหาวิทยาลัยได้สอบสวนความรู้เห็นเป็นพอกใจว่าชำนาญในวิชาที่จะสอนนั้นแล้ว

มาตรา 44 ผู้บรรยายนั้นได้แก่บุคคลใด ๆ ซึ่งคณะกรรมการมหาวิทยาลัยได้สอบสวนความรู้แล้ว ตั้งให้บรรยายวิชาใด ๆ ในมหาวิทยาลัย

มาตรา 45 ผู้ที่เป็นศาสตราจารย์หรือรองศาสตราจารย์อยู่แล้วในเวลาใด ก็คงให้เป็นศาสตราจารย์หรือรองศาสตราจารย์สามัญ

ส่วนที่ 4

วินัยนิสิตมหาวิทยาลัย

มาตรา 46 วินัยของนิสิตมหาวิทยาลัยและการลงโทษฐานผิดวินัยให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 5

อัตราค่าธรรมเนียมมหาวิทยาลัย

มาตรา 47 ค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 17 มีนาคม พุทธศักราช 2476

เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 20 มีนาคม 2476

หลักเกณฑ์การศึกษา

ที่นับประการนี้ยังบัตรชั้นสูง บริถูญา โภและปริญญา เอก

ของมหาวิทยาลัย และสถาบัน เทียบเท่า

หลักเกณฑ์การศึกษาขึ้นประการนี้ยังบัตรชั้นสูงของมหาวิทยาลัยและสถาบัน เทียบเท่า

1. ลักษณะของสาขาวิชาและลักษณะของหลักสูตร

- 1.1 เป็นสาขา เอกทางของกลุ่มวิชาชีพ (Professional Courses) เพื่อรองให้ วิชาการเพิ่มเติม และ หรือฝึกฝนความชำนาญเพิ่มเติมในสาขาวิชา เอกะนั้น ๆ แต่ไม่ควร เป็นสาขา ประภากวิชาพื้นฐาน เช่น วิทยาศาสตร์พื้นฐานสาขานิติฯ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์พื้นฐาน หรือ อาจ เป็นสาขาวิชาที่ประมวลวิชาการหลายสาขาวิชา เข้าด้วยกัน (Combined Field) และ
- 1.2 หลักสูตรมีลักษณะจบในตัวเอง (Terminal Course)

2. โครงสร้างการศึกษา

2.1 การรับเข้าศึกษา ผู้เข้าศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

ก. จะต้อง เป็นผู้สำเร็จปริญญาตรี

ข. การทดสอบมาตรฐานวิชาการต่าง ๆ เพิ่มเติมให้อยู่ในดุลยพินิจของ
บัณฑิตวิทยาลัยของแต่ละมหาวิทยาลัยและสถาบัน เทียบเท่า

2.2 ระยะเวลาการศึกษา ไม่น้อยกว่า 1 ปี และไม่เกิน 3 ปี

2.3 หน่วยกิจการ เรียน Course Work อ่านน้อย 30 หน่วยกิต ตามระบบ

Semester

หมายเหตุ ระบบให้คะแนนในระดับประการนี้ยังบัตรชั้นสูงให้ใช้ Letter System โดยกำหนด
ค่าของคะแนน (Grade Point) ไว้ดังนี้

A = 4

B = 3 = Passing grade

C = 2

D = 1

F = 0

2.4 การสอบค้างคืนขั้นจนกว่าจะได้รับประกาศนียบัตรกึ่งสูง

ผู้ที่จะได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงจะต้อง เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชา เอก และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยไม่มีบัณฑิตวิชาจะต้องมีการสอบ Comprehensive Examination หรือสอบผ่าน Foreign Language Requirement แต่ถ้ามหาวิทยาลัยหรือสถาบันใดต้องการกำหนดกฎเกณฑ์เหล่านี้ ก็ให้อยู่ในดุลยพินิจของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันนั้น

หลักเกณฑ์การศึกษาขั้นปริญญา ไทยและปริญญา เอกของมหาวิทยาลัยและสถาบัน เทียบเท่า

1. โครงสร้างการศึกษา

1.1 การรับเข้าศึกษา : มาตรฐานของผู้เข้าศึกษาและการทดสอบมาตรฐานวิชา การเพื่อรับเข้าศึกษา

1.1.1 ผู้ที่สำเร็จ ปริญญาตรี ที่สมควรเข้าเรียนปริญญาโท จะต้องมี คุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ

- ก. ต้องได้คะแนนเกียรตินิยม หรือ
- ข. ต้องได้คะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตรการศึกษา B⁻ หรือค่าของ คะแนน (grade point) 2.75 หรือ
- ค. ต้องได้คะแนนอยู่ในลำดับหนึ่งในสาม (top-one-third) ของชั้น โดยคิดคะแนน เฉลี่ยของชั้นที่จบการศึกษาไปแล้วอย่างน้อย ๕ รุ่น การใช้เกณฑ์อย่างอื่นเพิ่มหรือลดลงค่าจากหลักเกณฑ์ ข้างต้นให้อยู่ในดุลยพินิจของบัณฑิตวิทยาลัยของแต่ละมหาวิทยาลัย และสถาบันเทียบเท่าและให้หารือกับสภากาการศึกษาแห่งชาติ

1.1.2 ผู้ที่สำเร็จปริญญาโท ที่สมควรเข้าเรียนปริญญา เอก จะต้องมีคุณสมบัติ ครบถ้วนขั้นต่ำดังต่อไปนี้

- ก. ต้องสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทค่าวิชคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า B⁺ หรือค่าวิชคะแนน (grade point) 3.5
- ข. อาจารย์ผู้เป็นที่ปรึกษา (advisor) หรืออาจารย์ผู้สอนในชั้น ปริญญาโท 2 คน เป็นผู้เสนอแนะ

ค. อาจารย์หรือคณะอาจารย์ผู้ควบคุมในการทำปริญญา เอกพิจารณาแล้ว เห็นสมควรที่จะรับเข้าศึกษา ในกรณีที่อาจารย์หรือคณะอาจารย์ผู้ควบคุมในการทำปริญญา เอกพิจารณาแล้ว เห็นว่าดังข้อดังลักษณะวิชา (subject matter) บางอย่าง เพียง เล็กน้อยหรือรายงานการศึกษาขั้นปริญญา ให้ที่ผ่านมาแล้วดังไม่สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยและสถาบัน เทียบเท่าอาจารย์ เข้า เป็นนักศึกษาชั่วคราว (provisional candidate) จนกว่าจะได้ผลการศึกษาตามที่บัญชีดิบวิทยาลัย ต้องการ จึงจะรับเข้า เป็นนักศึกษาปริญญา เอก โดยสมบูรณ์ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยและสถาบัน เทียบเท่า อาจสอน ศัลลคณ์เลือกผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ก. ข้อ ข. และข้อ ค. เพื่อ ทดสอบมาตรฐานวิชาการตามที่มหาวิทยาลัยและสถาบัน เทียบเท่าต้องการก่อนรับเข้ารักษาได้

1.1.3 ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรี ที่สมัครเข้าเรียนปริญญา เอก จะต้องมีคุณสมบัติ ครบถ้วนขั้นดังต่อไปนี้

- ก. สำเร็จปริญญาตรีด้วยคะแนนเกียรตินิยม อันดับ 2 ขึ้นสูง เป็นอย่างต่ำ
- ข. อาจารย์หรือคณะอาจารย์ผู้ควบคุมในการทำปริญญา เอกยังไม่เห็นสมควรรับเข้า เป็นนักศึกษา โดยสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยและสถาบัน เทียบเท่าอาจารย์ เข้า เป็นนักศึกษา ชั่วคราว (provisional candidate) จนกว่าจะได้ผล การศึกษาตามที่บัญชีดิบวิทยาลัย ต้องการ จึงจะรับเข้า เป็นนักศึกษาปริญญา เอก โดยสมบูรณ์

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยและสถาบัน เที่ยบ เท่าอาจสອน
คัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ก. และข้อ ข. เพื่อทดสอบ
มาตรฐานวิชาการตามที่มหาวิทยาลัยและสถาบัน เที่ยบ เท่า
ต้องการก่อนรับเข้าศึกษาได้

หมายเหตุ ระบบการให้คะแนนในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกให้ใช้ letter system โดย
กำหนดค่าของคะแนน (grade point) ไว้ดังนี้

A = 4

B = 3

C = 2

D = 1

F = 0

ทั้งนี้ ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาขั้นปริญญา ต้องได้คะแนนเฉลี่ย B

1.2 ระยะเวลาการศึกษา

1.2.1 การเรียนจากระดับปริญญาตรีเพื่อรับปริญญาโท : ในน้อยกว่า 2 ปี
และไม่เกิน 5 ปี

1.2.2 การเรียนจากระดับปริญญาโทเพื่อรับปริญญาเอก : ในน้อยกว่า 2 ปี
และไม่เกิน 5 ปี
หลังปริญญาโท

1.2.3 การเรียนจากระดับปริญญาตรีเพื่อรับปริญญาเอก : ในน้อยกว่า 3 ปี
และไม่เกิน 8 ปี

1.3 หน่วยกิตการเรียน การวิจัย และวิทยานิพนธ์

1.3.1 การทำปริญญาโท แยกได้เป็น 2 แผน คือ

แผน 1 course work อย่างน้อย 30 หน่วยกิต (ตามระบบ

semester) และทำวิทยานิพนธ์

แผน 2 course work อย่างน้อย 39 หน่วยกิต (ตามระบบ

semester) ซึ่งในจำนวนนี้ถ้ารวมรายงานการค้นคว้า

จากเอกสาร (documentary investigation) หรือ

วิทยานิพนธ์ด้วย ก็ให้นับหน่วยกิตได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต

หมายเหตุ สำหรับสาขาวิชาศาสตร์ที่ใช้แค่แผน 1 เท่านั้น

1.3.2 การทำมรดกฯ เอก แยกได้เป็น 2 แผนคือ

แผน 1 โดยทั่วไป

ก. นักศึกษาที่มีคุณสมบัติที่ต้องทำ course work ทั้งหมด
อย่างน้อย 54 หน่วยกิต (ตามระบบ semester) แล้วทำ
วิทยานิพนธ์

ข. นักศึกษาที่มีคุณสมบัติที่ต้องทำ course work เพิ่มเติมให้
ครบ 54 หน่วยกิต (ตามระบบ semester) นับแต่เริ่ม
เรียนหลังปริญญาตรี แล้วทำวิทยานิพนธ์

แผน 2 ในบางสาขาวิชา

ก. นักศึกษาที่มีคุณสมบัติที่ต้องทำ course work ทั้งหมด
อย่างน้อย 30 หน่วยกิต (ตามระบบ semester) แล้วทำ
วิทยานิพนธ์

ข. นักศึกษาที่มีคุณสมบัติที่อาจทำได้วิทยานิพนธ์ในความคุ้มค่า
ของคณะอาจารย์ผู้ควบคุมการทำปริญญา เอกของนักศึกษา
ทั้งนี้ ถ้าคณะกรรมการฯ เห็นสมควรให้นักศึกษาทำ course
work ในเรื่องใด ก็ให้อยู่ในคุณสมบัติของคณะอาจารย์ผู้
ควบคุมการทำปริญญา เอกของนักศึกษาผู้นั้น

หมายเหตุ เหตุผลในการกำหนดหน่วยกิตการเรียน การวิจัย และวิทยานิพนธ์ ในการทำปริญญา เอก
เป็น 2 แผนนั้น เพราะลักษณะการเรียน การวิจัย และการทำวิทยานิพนธ์ ในสาขาวิชา
ต่าง ๆ นั้น มีลักษณะแตกต่างกันออกไป เป็นหลายลักษณะ แต่พอสรุปได้ว่าการทำ
ปริญญา เอกบางสาขาวิชานั้นยังมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาต่อไปอีกก่อนทำการ
วิจัยและทำวิทยานิพนธ์ ในลักษณะ เช่นนั้นก็ควรใช้แผน 1 แต่บางสาขาวิชานั้น เป็นลักษณะ
วิชาที่นักศึกษาได้ทำ course work ต่าง ๆ ครบถ้วนแล้ว ในกรณีศึกษาขึ้นปริญญาโดย
จึงอาจทำการวิจัยและทำวิทยานิพนธ์ได้ทันที เมื่อนักศึกษาขึ้นปริญญา เอกในลักษณะ เช่นนี้ก็ใช้
แผน 2 ได้เป็นข้อยกเว้น

1.4 การสอบความล้ำดับขั้นจนกว่าจะได้รับปริญญา

1.4.1 การทำปริญญาโท

- ก. สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชา เอกและสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ข. ก่อนจบการศึกษาต้องสอบผ่าน comprehensive examination ขั้นปริญญาโททางข้อเขียนและ/หรือปากเปล่า ในสาขาวิชา เอกและสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ค. ต้องสอบผ่าน foreign language requirement 1 ภาษา แต่ถ้าสาขาวิชาใดจะต้องการให้ผู้เข้าศึกษารู้ภาษาต่างประเทศ อีกเพิ่มเติมอีก 1 ภาษาให้อยู่ในคุณพินิจของสาขาวิชานั้นๆ foreign language requirement นี้ ในนั้นหน่วยกิตให้
- ง. เสนอรายงานการค้นคว้าจากเอกสาร (documentary investigation) หรือวิทยานิพนธ์
- จ. ต้องสอบผ่าน final oral examination ในเรื่องรายงาน การค้นคว้าจากเอกสาร (documentary investigation) หรือวิทยานิพนธ์ที่ได้ทำไว้แล้ว และในการสอบนี้ ควรมีกรรมการ ภายนอกมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน เที่ยบเท่ามาสมทบด้วย

1.4.2 การทำปริญญาเอก

- ก. สอบ qualifying examination
- ข. สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งคณะกรรมการ ผู้ควบคุมกำหนดให้
- ค. ก่อนจบการศึกษาต้องสอบผ่าน comprehensive examination ขั้นปริญญาเอกทางข้อเขียนและ/หรือ ปากเปล่า สาขาวิชา เอกและสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ง. ต้องสอบผ่าน foreign language requirement นักศึกษาในระดับปริญญาเอก จะเป็นต้องรู้ภาษาต่างประเทศอย่างต่ำ 1 ภาษา แต่ถ้าสาขาวิชาใดจะต้องการให้ผู้เข้าศึกษารู้ภาษาต่างประเทศอีกเพิ่มเติมอีก 1 ภาษาให้อยู่ในคุณพินิจ

ของสาขาวิชานั้น แต่ foreign language

requirement นี้ในนับหน่วยกิตให้

- จ. เสนอวิทยานิพนธ์ที่แสดงถึงการค้นพบวิชาการใหม่ (new discovery) หรือ originality หรือการวิจารณ์ด้วยความคิดใหม่ (original criticism)
- ฉ. ต้องสอบผ่าน final oral examination ในเรื่อง วิทยานิพนธ์ซึ่งสอบโดยคณะกรรมการผู้ควบคุมการศึกษาขึ้น ปริญญา เอกของนักศึกษาและต้องมีกรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย หรือสถาบันเที่ยบ เท่ามาสมทบด้วย

1.5 การเผยแพร่วิทยานิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษา

สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ จะเป็นแหล่งจัดพิมพ์เผยแพร่วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา โดยมหาวิทยาลัยและสถาบันเที่ยบ เท่าจะจัดส่งสิ่งต่อไปนี้ไปยังกองประมวลและประสานงาน
๒๐๐

สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ

- ก. abstract ภาษาไทยและภาษาของอังกฤษวิทยานิพนธ์
- ข. article ของวิทยานิพนธ์ที่มหาวิทยาลัยและสถาบันเที่ยบ เท่ากัดเลือก ว่าสมควรเผยแพร่
- ค. วิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อทำ microfilm

2. การบริหารโครงการสอน

2.1 คณวิชา แผนกวิชา คณะกรรมการที่จะต้องเกี่ยวข้องกับโครงการสอนแต่ละสาขาวิชา

2.1.1 คณ/แผนกวิชา ได้ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันเที่ยบ เท่าจะ เปิดสอน ระดับปริญญา เอกได้

คณ/แผนกวิชานั้นต้องมีประสบการณ์ในการจัดสอนขั้นปริญญาโท มากแล้ว

2.1.2 ให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนักศึกษา (Advisory Committee หรือ Student Committee หรือ Graduate Committee) เพื่อวางแผน การศึกษาโดยได้รับการผูกพันจากบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันเที่ยบ เท่านั้น ๆ

2.2 คณาจารย์

2.2.1 แผนกวิชาหรือคณะวิชา ได้ที่จะ เปิดสอนระดับปริญญา เอก ควรมี อาจารย์ปริญญา เอกหรือศาสตราจารย์ในแผนกวิชาที่จะสอนปริญญา เอกนั้น ๆ ไม่ต่ำกว่า 3 คน และต้อง เป็นผู้ที่มีผลงานการค้นคว้าและวิจัย เป็นที่ปรากฏมาแล้ว ทั้งนี้ไม่รวมถึงผลงานการค้นคว้า และวิจัยในขณะทำการศึกษาของอาจารย์ผู้นั้น อาจารย์ผู้ควบคุมการทำวิจัย เอกในวิชาใดต้อง เป็นอาจารย์ผู้มีวุฒิปริญญา เอกในวิชา เอกนั้น

2.2.2 อาจารย์ผู้นั้น ควบคุมนักศึกษาปริญญาโทและปริญญา เอกไม่เกิน

5 คน

2.3 อุปกรณ์ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องทดลอง ห้องสมุด

แผนกวิชา / คณะวิชา ที่จะ เปิดสอนการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญา เอก ควร มีอุปกรณ์การค้นคว้าวิจัย ห้องทดลอง และห้องสมุด เพียงพอ

2.4 การจัดทำสิ่งจำเป็นให้แก่นักศึกษา

แผนกวิชาหรือคณะวิชาที่ เปิดสอนระดับปริญญาโทและปริญญา เอก ควร มีที่ ทำงานให้นักศึกษาปริญญาโทและปริญญา เอก โดยเฉพาะ และควรคำนึงการจัดทำ เงินทุนอุดหนุนการ วิจัยให้แก่นักศึกษาด้วย

3. การขอให้สถาการศึกษาแห่งชาติให้ความเห็นชอบหลักสูตร

ในการ เสนอเอกสารขอความเห็นชอบในโครงการและหลักสูตรระดับบัณฑิต ศึกษาด้วย สภากาลการศึกษาแห่งชาติ ให้มหาวิทยาลัย เสนอเอกสารอันประกอบด้วยหัวข้อและรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ชื่อหลักสูตร ชื่อเต็มและชื่อย่อปริญญา

ให้เขียนชื่อเต็มของหลักสูตร โดยแบ่งสาขาวิชา ชื่อเต็มของปริญญา และชื่อย่อ ของปริญญา โดยไม่จำเป็นต้องบอกสาขาวิชาหรือสถาบัน

ตัวอย่าง : ชื่อหลักสูตร - วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชา เคมี)

ชื่อเต็มของปริญญา - วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

ชื่อย่อของปริญญา - วท.ม.

3.2 วัสดุประสงค์

ให้นักศึกษาในการ เปิดหลักสูตรน้อย่างกว้าง ๆ อาทิ เช่น เพื่อผลิตบัณฑิตประเภทใด และ/หรือ เป็นวัสดุประสงค์ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย

3.3 รายชื่ออาจารย์ คณานุ พลงานวิจัยของแต่ละคน

3.3.1 อาจารย์ประจำ : ตำแหน่งอาจารย์ ชื่อ นามสกุล ชื่อย่อปรกติ สูงสุดที่ได้รับ โดยบ่งสาขาวิชา เอก ส่วนผลการค้นคว้าและวิจัยนักวิชาชีว์ให้แจ้งไว้ด้วย

3.3.2 อาจารย์พิเศษ (รายละเอียดเช่นเดียวกันข้อ 3.3.1)

หมายเหตุ ในกรณีที่เป็นโครงการ ให้ระบุจำนวนและคุณภาพอาจารย์ที่จะรับเข้าตามโครงการ

4-6 ปี

3.4 จำนวนนักศึกษา

ให้แจ้งจำนวนนักศึกษาที่จะรับตามโครงการ

3.5 หลักสูตร

3.5.1 ระยะเวลาเรียนอย่างน้อย อย่างมาก ตัวอย่าง เช่น หลักสูตร 2 ปี และไม่เกิน 5 ปี

3.5.2 จำนวนหน่วยกิตมังคันของวิชา เอก วิชารอง และวิชาเลือก-

3.5.3 รายการวิชาที่กำหนด เป็นวิชา เอก วิชารอง และวิชาเลือก

ให้แจ้งชื่อหมวดวิชา รหัสประจำวิชา (ในกรณีที่ใช้ชื่อคณะแทนชื่อหมวด วิชา ก็ให้อุ่นใจได้) ชื่อวิชาแต่ละวิชาทั้งไทยและอังกฤษ (จำนวนหน่วยกิตของวิชานั้น) จำนวนชั่วโมงบรรยาย-จำนวนชั่วโมงฝึกหัด/สัปดาห์

ตัวอย่าง เกษตรนิเทศ 401 เกษตรนิเทศที่ไป (agricultural extension

education) (3) 3-0

เกษตรนิเทศ 442 พัฒนาการเกษตร (agricultural development) (3) 2-3

3.5.4 แจ้ง Course Description ของแต่ละวิชา โดยสังเขป

3.6 สถานที่ อุปกรณ์การสอน

ให้แจ้งสถานที่ อุปกรณ์การสอนที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน และ/หรือ ที่ต้องการเพิ่มในอนาคต (อย่างน้อย 4 ปี)

3.7 ห้องสมุด

ให้แจ้งจำนวนหนังสือ text และวารสารที่สืบสานธันห์วิชาที่ เปิดสอนที่มีอยู่แล้ว และที่ต้องการเพิ่มเติม

3.8 งบประมาณ

3.8.1 แจ้งงบประมาณทั้งโครงการ แยกรายละ เอียดตามหัวข้อการ เสนอขอตั้งงบประมาณ เช่น หมวดเงินเดือน หมวดวัสดุ หมวดค่าใช้สอย ฯลฯ หรือ

3.8.2 แจ้งงบประมาณเพิ่มเติม (ถ้ามี)

3.9 กำหนด

แจ้งปีเริ่มการสอนตามหลักสูตร และปีที่ผลิตบัณฑิตสาขาวิชานี้ เป็นรุ่นแรก

3.10 จำนวนเอกสาร

ให้แนบท้ายลักษณะเอกสาร ของความเห็นชอบโครงการและหลักสูตรมายัง สภากาชาดไทย จำนวน 50 ชุด

หมายเหตุ หลังจากหลักสูตรนี้ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการสภากาชาดไทยแล้ว สำนักงานสภากาชาดไทยจะมีหนังสือแจ้งไปยังมหาวิทยาลัย เพื่อขอให้แก้ไข หลักสูตรตามดังของคณะกรรมการฯ (ถ้ามี) และส่งหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว มาอีก 50 ชุด เพื่อส่งให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณาต่อราศคุณวุฒิหลักสูตรต่อไป

3.11 กำหนดการยื่นขอความเห็นชอบและการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

3.11.1 ให้แนบท้ายยืนขอความเห็นชอบหลักสูตรนั้นมายังสภากาชาดไทยภายในเดือนมกราคม ของปีที่มหาวิทยาลัยกำหนดจะใช้หลักสูตร เป็นอย่างช้า

3.11.2 ในกรณีที่การเปิดสอนตามหลักสูตรนั้น ๆ เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณให้แนบท้ายยืนขอความเห็นชอบหลักสูตรนั้นมา�ังสภากาชาดไทยอย่างช้าภายในเดือนตุลาคม เพื่อสภากาชาดไทยจะได้รับทราบไปยังสำนักงบประมาณในการจัดสรรงบประมาณ

งบประมาณให้ทันเวลา

3.11.3 สถาการศึกษาแห่งชาติจะพิจารณาโครงการ เปิดสอนหลักสูตร ค่าง ๆ และแจ้งให้มหาวิทยาลัยทราบภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่มหาวิทยาลัย เสนอเรื่อง

4. หลักการพิจารณาของสถาการศึกษาแห่งชาติ

4.1 พิจารณาถึงความต้องการบัณฑิตปริญญาในของประเทศไทย

4.2 พิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการขึ้น คณะกรรมการดูแลนี้จะดำเนินการ เอกสารความต้องการของบัณฑิตปริญญา เช่น ในสาขาวิชาที่โครงการนั้น เสนอ ขออนุมัตินา โดยมีหน้าที่ให้ความเห็นทางวิชาการแก่สถาการศึกษาแห่งชาติ

4.3 พิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินโครงการ ประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

หน่วยมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานสถาการศึกษาแห่งชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กระทรวงมหาดไทยพิเศษ

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาเอก พ.ศ. 2527

.....

โดยที่การกำหนดมาตรฐานและให้ความเห็นชอบหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เป็นอันขาด
หน้าที่ของทบทวนมหาวิทยาลัย ตามความในมาตรา 4(2) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิบัติ
รายการของทบทวนมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520 เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานทางวิชาการ
และเพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการดำเนินไปด้วยดี ทบทวนมหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดเกณฑ์
มาตรฐานหลักสูตรปริญญาเอกไว้ดังค่อไปนี้

1. เกณฑ์มาตรฐาน ให้เรียกว่า "เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาเอก พ.ศ. 2527"
และให้ใช้สำหรับหลักสูตรปริญญาเอกทุกสาขาวิชา
2. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้าศึกษา ผู้มีสิทธิสมัครเข้าศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติ
ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้สำเร็จปริญญาตรี

- (1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับ 1 หรือเทียบเท่า⁺
จากสถาบัณฑิตศึกษาที่ทบทวนมหาวิทยาลัยรับรอง หรือ
- (2) คณาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกที่จ้างงานแล้ว เน้นสมควรรับ⁺
เข้าศึกษาได้

2.2 ผู้สำเร็จปริญญาโท

- (1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทจากสถาบัณฑิตศึกษาที่
ทบทวนมหาวิทยาลัยซึ่งรองรับด้วยคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า 3.5 หรือเทียบเท่า หรือ⁺
หรือแสดงระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า 3.5 หรือเทียบเท่า หรือ
- (2) คณาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกที่จ้างงานแล้ว เน้นสมควรรับ⁺
เข้าศึกษาได้

ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาอาจส่วนต่อไปนี้ได้รับอนุญาต เนื้อเรียนภาษาต้องถูกเข้าใจง่ายก่อนที่จะเข้าเรียน เช่น
ภาษาต่อไปนี้ หรือในส่วนของภาษาอังกฤษ หรือภาษาอื่นๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาพื้นเมืองการ

3. สถานที่การศึกษาปัจจุบัน เอก

3.1 ชั้นศึกษาหลักสูตร เอก คือ บัณฑิตศึกษาที่คณะกรรมการประจำแห่งสกุลปัจจุบัน เอก
ผู้เข้าเรียนต้องเข้าร่วมศึกษาด้วยภาษาอังกฤษเท่านั้น ไม่สามารถใช้ภาษาไทยในห้องเรียน รวมถึง
รายงานการศึกษาที่ฝ่ายต่างประเทศไม่สามารถเข้าใจได้ หรือในกรณีอื่น ๆ

3.2 บัณฑิตศึกษาสามัญ คือ บัณฑิตศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ของบัณฑิตศึกษาเดียวกัน
ตามข้อ 2.1(1) หรือ 2.1(2) สำหรับผู้สำเร็จปริญญาตรีหรือตามข้อ
2.2(1) หรือ 2.2(2) สำหรับผู้สำเร็จปริญญาโท

4. ระยะเวลาการศึกษา

4.1 การศึกษาหลักปริญญาตรีหรือรับปริญญาเอก จะต้องใช้เวลาศึกษาไม่น้อยกว่า
3 ปีการศึกษา และอย่างมากไม่เกิน 5 ปีการศึกษา

4.2 การศึกษาหลักปริญญาโทหรือรับปริญญาเอก จะต้องใช้เวลาศึกษาไม่น้อยกว่า
2 ปีการศึกษา และอย่างมากไม่เกิน 5 ปีการศึกษา

5. หน่วยกิตการเรียน การวัดผล และวิทยานิเทศน์

5.1 ผู้สำเร็จปริญญาตรีจะต้องศึกษาด้านรายวิชา ไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต
ตามระบบหัวใจสำคัญ นับตั้งแต่เริ่มเรียนหลักปริญญาตรี แล้วทำวิทยานิเทศน์

5.2 ผู้สำเร็จปริญญาโทจะต้องศึกษาด้านรายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
ตามระบบหัวใจสำคัญ แล้วทำวิทยานิเทศน์

6. การดำเนินการของกิจกรรมที่ต้องสอบหรือปฏิบัติ

6.1 สอบผ่านการสอบคุณสมบัติ (qualifying examination)

6.2 สรุปผลการศึกษาในสาขาวิชา เอกและสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องโดยแผน
การศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

6.3 กิจกรรมการศึกษาค้อง พฤษภาคมประชุมประจำรายวัน (comprehensive
examination) ซึ่งปริญญาโทภาษาอังกฤษ เอกและ/or ภาษาไทย เป็นภาษาหลัก
ภาษาที่สอง และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง

๖.๔ ต้องสอบผ่านภาษาต่างประเทศ (Foreign Language requirement)

เพื่อกำหนดให้ระดับปัจจุบันของความสามารถภาษาต่างประเทศเบื้องต้นที่ “โควต้า”

ต้องสอบผ่านการอ่านเก็บภาษาต่างประเทศ ๑ ภาษา และถ้าภาษาใดเป็น

ที่จะต้องการให้ผู้เข้าศึกษามีภาษาต่างประเทศอีกนี่เพิ่ม เป็นอีกตัวให้อีก

ถูกต้องตามสากลมาตรฐานนั้น การอ่านเก็บภาษาต่างประเทศเป็นไปอย่างหน่วยกิตให้

๖.๕ ต้องเสนอเรื่องภาษาพิเศษที่แสดงถึงการกันหมู่ร่วมไทย ความคิดเห็นเรื่อง พร้อม

การวิจารณ์คุณภาพที่ดี

๖.๖ ต้องสอบผ่านการสอบปากเปล่าข้อสุดท้าย ในเรื่องวิทยาพิเศษตามข้อ ๖.๕

โดยคณะกรรมการรึปัจจุบันด้วยกฎหมายว่าด้วยคุณวิทยาพิเศษและจะมี

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในสถาบันอุปถัมภ์กันด้วย

7. การบริหารโครงการสอนเชิงปริมาณ

7.1 คณบดี/อาจารย์ คณบดีกรรมการที่จะต้องเกี่ยวข้องกับโครงการสอนและสาขาวิชา

(1) คณบดี แผนกวิชาหรือภาควิชาใดในสถาบันอุปถัมภ์กันฯ จะเป็นสอนระดับ

ปริญญาเอกได้ คณบดี แผนกวิชาหรือภาควิชานั้น จะต้องมีประสบการณ์

ในการสอนระดับบัณฑิตศึกษามากแล้ว

(2) ให้ยกคณะกรรมการที่มีริบกษาประจำตัวบังคับศึกษา เพื่อวางแผนการศึกษา

โดยคณะกรรมการการฝึกอบรมการแล่งดึงจากสถาบันอุปถัมภ์ศึกษานั้น ๆ

7.2 คณาจารย์

(1) ภาควิชาหรือคณบดีที่จะเป็นสอนระดับปริญญาเอก กรณีอาจารย์

ปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือสถาบันราชภัฏในแผนกวิชาที่จะสอน

ปริญญาเอกนั้น ๆ ไม่ต่ำกว่า ๓ คน และต้องมีบัตรวิทยานักศึกษา

และวิธีเป็นที่ประจักษ์แล้ว ซึ่งมีไม่ระบุที่พลงานการค้นคว้าและวิจัย

ในช่วงเวลาการศึกษาของอาจารย์บัณฑิตศึกษาเอกในวิชาเอกนั้น

ในวิชาใด ก็จะเป็นอาจารย์บัณฑิตศึกษาเอกในวิชาเอกนั้น

(2) อาจารย์บัณฑิตศึกษาต้องมีคุณวิทยาศาสตร์และวิชาเอกในวิชาเอก

ไม่ต่ำกว่า ๓ คน

7.3 คุณสมบัติของอาจารย์บัณฑิตศึกษา

(1) อาจารย์บัณฑิตศึกษา และ ผู้สอนปริญญาโท ต้องมีคุณวิทยาศาสตร์

หรือ เดิม เก่า ในสาขาศึกษาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงาน
หรือ เสียงเดียวของเดิมจากงานวิจัยที่ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย
รับปริญญา หากมีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาเอก ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง^{ที่}
ทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือ เป็นผู้เชี่ยวชาญใน
สาขาวิชาที่สอนหรือมีรับผิดชอบศึกษาทำวิทยานิพนธ์

- (2) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญษาเอกหรือ เดิม
ในสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและมีผลงานวิจัย เป็น
นักเรียนจากงานวิจัยที่ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย
หากมีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาเอก ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์
หรือ เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ

๘. ระบบการให้คะแนน ให้ใช้ระบบดัวลักษณ์ สำหรับการวัดผลและการประเมินผลการ ศึกษาให้มีเป็นไปอย่างระมัดระวังของสถาบันอุดมศึกษา

๙. การ เทียบกันระหว่างกิจกรรมนิพนธ์ ให้สถาบันอุดมศึกษาริบูน์แจ้งหลักเกณฑ์การ เทียบ
หน่วยกิจกรรมนิพนธ์ไว้ในแต่ละหลักสูตรด้วย

๑๐. การ เรียกสืบปริญญาและห้องสาขาวิชา รื้อปริญญาคราวสองครั้งกับการศึกษาระดับ
ปริญญาตรีและโท และ เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ
๑๑. กำหนดการใช้เกณฑ์มาตรฐาน เกณฑ์มาตรฐานนี้ให้ใช้กับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่ รวมทั้ง^{ที่}
หลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงแก้ไขใหม่ สำหรับหลักสูตรที่ใช้ระบบการศึกษาแยกต่างไปจากที่กำหนดไว้
ข้างต้น ให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานนี้โดยอ้อม ไม่มี

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วไป

ประกาศ ๗ วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๒๗

(นายปริภา พัฒนาภูมิ)

รัฐมนตรีว่าการมหาชนมหาวิทยาลัย

ลงนาม

หรือ เติบโต เก่า ในสาขาวิชาชั้นหรือสาขาวิชาใดซึ่งพัฒนา และมีผลงาน หรือ เจ้าเด่นของประเทศจากงานวิชาชีพที่ เช่น ส่วนหนึ่งของกราฟิกมาสื่อ รับปริญญา หากมีคุณวุฒิต่ำกว่าปัจจุบัน เช่น ก็จะ เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือ เป็นผู้เชี่ยวชาญใน สาขาวิชาที่สอนหรือมีสิ่งที่เกี่ยวกับวิชาที่สอนได้

- (2) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดัง เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่นักศึกษาได้สำเร็จและมีผลงานวิชาชีพ เสื่อม เนื่อง นอกเหนือจากงานวิชาชีพที่ เป็นส่วนหนึ่งของกราฟิกมาสื่อ รับปริญญา หากมีคุณวุฒิต่ำกว่าปัจจุบัน เช่น ก็จะ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ

๘. ระบบการให้คะแนน ให้ใช้ระบบหัวหอกชรา สลับหันการรักษาและ การประเมินผลการ สึกษาให้เป็นไปตามระเบียบท่องสถาบันอุดมศึกษา

๙. การเทียบกារที่นักศึกษาได้สำเร็จ ให้สถาบันอุดมศึกษาที่จะหลักเกณฑ์การ เทียบ หน่วยกิตวิทยานิพนธ์ไว้ในแต่ละหลักสูตรด้วย
๑๐. การเรียกศิษย์บัณฑิตวิชาและชื่อสาขาวิชา ที่อบรมมาควรสอนคล้องกับกราฟิกมาสื่อ ประยุกต์และโท ก และ เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการวัดและประเมินผลสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ
๑๑. กำหนดการใช้เกณฑ์มาตรฐาน เกณฑ์มาตรฐานนี้ให้ใช้กับหลักสูตรที่จะ เม็ดใหม่ รวมทั้ง หลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงแก้ไขใหม่ สลับหันหักสูตรที่มีระบบการสึกษาแยกต่างไปจากที่กำหนดไว้ ข้างต้น ให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานนี้โดยอุดมใจ

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วถ้วน

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๗

(นายปริภา พัฒนาภูมิ)

รัฐมนตรีว่าการมหาวิทยาลัย

ลงนาม

ประกาศมหาวิทยาลัย

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นปริญญาเอก สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร

พ.ศ. 2526

.....

โดยที่การกำหนดมาตรฐานและให้ความเห็นชอบหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เป็น
อำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ด้วยความในมาตรา 4(2) แห่งพระราชบัญญัติฯ เนื่องการ
ปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520 เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานวิชาการ
และวิชาชีพและเพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการดำเนินไปด้วยดี ทบทวนมหาวิทยาลัยจึงได้กำหนด
มาตรฐานการศึกษาขั้นปริญญาเอกสาขา เศรษฐศาสตร์เกษตร ไว้ดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์มาตรฐานให้เรียกว่า "เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นปริญญาเอก สาขา
เศรษฐศาสตร์เกษตร พ.ศ. 2526" และให้ใช้กับหลักสูตรที่เปิดสอนทุกสาขา
เศรษฐศาสตร์เกษตร

2. คุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิสมัคร ผู้มีสิทธิสมัครจะต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้

(1) ต้องสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่สำนักงาน ก.พ. รับรอง
ในระดับปริญญาโทด้วยคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า B^+ หรือแต้มระดับคะแนนไม่น้อยกว่า 3.5
หรือเทียบเท่า

(2) คณาจารย์ประจำหลักสูตรขั้นปริญญาเอกที่เข้ารับเชิญ เนื่อง
ศึกษาด้วย

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยขอสถาบันอาจสอบถามศักดิ์ เสียงผู้มีสิทธิสมัครก่อนการรับเข้าศึกษาด้วย
ก้าว เพื่อทดสอบมาตรฐานวิชาการโดยที่มหาวิทยาลัยหรือสถาบันนั้นร้องการ

3. สถานภาพบัณฑิตศึกษาขั้นปริญญา เอก

(1) บัณฑิตศึกษาทดลอง เรียน บัณฑิตศึกษาศึกษาที่คณาจารย์ประจำหลักสูตร
ขั้นปริญญา เอกพิจารณาว่าผู้มีสิทธิสมัครบัณฑิตศึกษา เนื่องจากผลงานทางวิชา รายงานการศึกษา
ที่ผ่านมาแล้วดังไงบุคคลใดในกรณี ๑ มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอาจรับผู้มีสิทธิสมัครนั้น

เข้าเป็นพิสิตรักศึกษาคล่อง เรียนไปก่อนจนกว่าจะมีผลการศึกษาตามที่คาดหมายสักหรือสองอาทิตย์ ก็จะถือว่า เป็นพิสิตรักศึกษาแล้ว

- (2) ນິຕີເນັດກາງສາຫະ ຕົວຢ່າງທີ່ປຸກສອນໃຫ້ການຫົວດາຍຫົວ 2(1) ພຣີຄ 2(2)

4. នគរបាលការណ៍ដីល្អ

การศึกษาเพื่อรับปริญญา เอกชั้นสอง ใช้เวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา และอย่างมากไม่เกิน 5 ปีการศึกษา ทั้งนี้ให้ขึ้นจากภาระการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตร

5. หน่วยกิจกรรม เรียนและวิทยานิพนธ์

**និត្តធនកសាខារាជក្រឹងក្រុងក្រុងរាយវិទ្យាយីន័យក្នុង ៣០ ពាន់វិក្ស តាមរបៀប
ខ្លួនរាជក្រឹងនិងជាតិ**

๖. การดำเนินการจนกว่าจะได้รับปริญญา เอก นิติบัณฑิตศึกษาจะมีสิทธิ์ขอรับบัตรีบัณฑิต เอก

ໄດ້ຈະເຄີຍສອບແລະປົກປິດໃຫຍ່ວ່າຂອງກ່າງ ຈຳ ຕັງຄ່ອນໄປນີ້.-

(1) สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชา เอกและสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องตามแผนงาน
การศึกษาที่มหาราชวิทยาลัยหรือสถาบันกำหนด

- (2) มีสิทธิเดินทางกลับประเทศไทยโดยไม่ต้องขออนุญาต แต่ต้องได้รับอนุญาตจากสถานทูตไทยในประเทศที่เดินทางไป เมื่อเดินทางกลับประเทศไทย ต้องนำหนังสือเดินทางและเอกสารเดินทางที่ออกให้ไว้ พร้อมกับเอกสารเดินทางที่ออกให้ไว้ในประเทศไทย ต้องนำหนังสือเดินทางและเอกสารเดินทางที่ออกให้ไว้ พร้อมกับเอกสารเดินทางที่ออกให้ไว้ในประเทศไทย

(3) ต้องสอบผ่านการบังคับถวายต่างประเทศ นิสิตนักศึกษาซึ่งปริญญาเอก

(4) ด้อง เสนอวิทยานิพนธ์ที่แสดงถึงการค้นพบวิชาการใหม่ (new discovery)

(5) ห้องเรียนผู้เข้าสอบยกไปแล้วทั้งห้องทั้งใบ เสื่อเรียนหายพิมพ์รวมทั้ง ๖(๔)

ໄລຍະກະຮຽນການສຶກສາທີ່ປະກອບດ້ວຍຄະດຳຈາກຮູ້ຜົກຂາຍຄຸນໃຫຍ່ພໍາລັງ

(c) ต้องปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับอื่น ๆ ที่กำหนดมาแล้วทุกสถาบันนั้น

(7) ระบบการให้คะแนน ให้ใช้ระบบสีเขียวชม สำหรับการจัดและการประเมินผล
การศึกษาที่ดี ยังไปถูกทางและมีคุณภาพอย่างมากวิทยาลัยพิจิตรเป็นอันดับหนึ่ง ฯ

(1) อาจารย์ผู้สอนและผู้สอบวิชาใดหนึ่ง คือรับปริญญาเอก
หรือเดิมท่านใช้ภาษาอังกฤษเรียนภาษาอังกฤษที่สังคมทั่วไป และศึกษาในรัฐเช่นเดียวกัน
รัฐที่เป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย หรือรับปริญญา หมายความว่าก่อนว่ารับปริญญาเอกคือเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางวิชาการไม่ถูกกว่ารองศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องสาขาวิชาที่สอนหรือที่มีสิทธิ์
นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์

(2) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า
ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานวิจัย เป็น เอกชนอกเหนือจากการวิจัยที่เป็น
ส่วนหนึ่งของภาระสอน มากกว่าครึ่งเดียว ทุกปีต้องมีผลงานวิจัย ไม่น้อยกว่า 1 รายการ
วิชาการ ไม่ถูกกว่าสาสดราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชานั้น

(3) การเรียกชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา ให้ใช้ชื่อปริญญาว่า วิทยาศาสตร์ศุภลักษณ์
(เศรษฐศาสตร์เกษตร) ใช้อักษรย่อว่า "ว.ศ.ก. (เศรษฐศาสตร์เกษตร)" และให้ใช้ชื่อปริญญาใน
ภาษาอังกฤษว่า Doctor of Philosophy ใช้อักษรย่อว่า Ph.D.

ยกเว้นกรณีที่ให้ใช้กับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่ รวมทั้งหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุง
แก้ไขให้ดีขึ้น สำหรับหลักสูตรที่มีระบบการศึกษาแยกค่างไปจากที่ก่อนด้วยวิธีการใดๆ ให้ใช้เป็นเกณฑ์
มาตรฐานนี้โดยอนุโลม

ในการที่ต้องเป็นต้อง เป็นหลักสูตรที่ไม่อาจอนุโลมตาม เกณฑ์มาตรฐานนี้ได้รึงหนา
ให้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันท่าความตกลงกับทบทวนมหาวิทยาลัย เป็นกรณีไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 28 มิถุนายน 2526

(นายเงิน สุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการทบทวนมหาวิทยาลัย

บัญชีการค้าของมหาวิทยาลัย

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชั้นปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2524

.....

โดยที่การกำหนดมาตรฐานและให้ความเห็นชอบหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เป็นอำนาจหน้าที่ของทบทวนมหาวิทยาลัย ตามความในมาตรา 4(2) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิรูป
ราชการช่องทบทวนมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520 เพื่อประชุมนี้ในการรักษามาตรฐานวิชาการ
และวิชาชีพ และเพื่อให้การบริหารงานค้านิชาการดำเนินไปด้วยดี ทบทวนมหาวิทยาลัย^{จึงได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาชั้นปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมศาสตร์ ไว้ดังต่อไปนี้.-}

1. เกณฑ์มาตรฐาน ให้เรียกว่า "เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชั้นปริญญาเอก
สาขาวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2524" และให้ใช้กับหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต
ทุกสาขาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์

2. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา ผู้เข้าศึกษาระดับบัณฑิตต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้.-

ผู้เข้าเรียนปริญญาตรี

- (1) ต้องสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาที่สำเนียงงาน ก.ย. รับรอง
ให้ระดับปริญญาตรีด้วยคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเป็นดับ 1 และ
- (2) อาจารย์หรือคณะกรรมการประจำห้องเรียนต้องเป็นผู้สอนในรายวิชาที่ต้องการเข้า
สอบครรภ์เข้าศึกษาต่อ

ผู้เข้าเรียนปริญญาโท

- (1) ต้องสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาที่สำเนียงงาน ก.ย. รับรอง
ให้ระดับปริญญาโทด้วยคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า B⁺ หรือดับระดับคะแนน
ไม่น้อยกว่า 3.5 หรือ เฉลี่ยต่ำ 4.0
- (2) อาจารย์หรือคณะกรรมการประจำห้องเรียนต้องเป็นผู้สอนในรายวิชาที่ต้องการเข้า
สอบครรภ์เข้าศึกษาต่อ

๕๙๗. นักเรียนต้องรู้จักความสำคัญของการศึกษา รู้ว่าต้องมีวินัยและมุ่งมั่นในการรับเข้าวิทยาลัย
ก้าวเดินต่อไปในเส้นทางการศึกษาอย่างไร ที่จะเป็นประโยชน์ต่อตัวเองและสังคม การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญมาก

๓. สถานศึกษาที่นักเรียนได้รับการศึกษาในประเทศไทย

- (1) นิสิตนักศึกษาทดลองเรียน คือ นิสิตนักศึกษาที่อาจารย์หรือคณาจารย์
ประจำคณะศึกษาปริญญา เดินเรียนอาจารย์ผู้มีอิทธิพลยังขาด เนื้อหาวิชา
ของบางรายวิชา รายงานการศึกษาที่ผ่านมาแล้วข้างในสมุดบันทึก หรือ
ใบกรณีอื่น ๆ ให้อาจารย์ดูและตราบันทึกของอาจารย์ผู้มีอิทธิพลยังขาดนั้นเข้าเป็น¹
นิสิตนักศึกษาทดลองเรียนไปก่อน จนกว่าจะมีผลการศึกษาด้วยที่มหาวิทยาลัย
หรือสถาบันต้องการ จึงจะถือว่า เป็นนิสิตนักศึกษาสามัญ
- (2) นิสิตนักศึกษาสามัญ คือ นิสิตนักศึกษาที่มีคุณสมบัติของผู้มีอิทธิพลยังขาดครบถ้วน
ตามข้อ ๒(๑) และ ๒(๒) ส่วนหัวสู่สำเร็จปริญญาตรี หรือตามข้อ ๒(๑)
หรือ ๒(๒) ส่วนหัวสู่สำเร็จปริญญาโท

๔. ระยะเวลาการศึกษา

- (1) การศึกษาหลักปริญญาตรีเพื่อรับปริญญา เอก จะต้องใช้เวลาศึกษา
ไม่น้อยกว่า ๓ ปี และอย่างมากไม่เกิน ๘ ปี
- (2) การศึกษาหลักปริญญาโทเพื่อรับปริญญา เอก จะต้องใช้เวลาศึกษา
ไม่น้อยกว่า ๒ ปี และอย่างมากไม่เกิน ๕ ปี

๕. หน่วยกิตการเรียน ภาคเรียน และวิทยาลัยฯ

- (1) คู่สู่สำเร็จปริญญาตรีจะต้องศึกษางานรายวิชา (course work)
ไม่น้อยกว่า ๕๔ หน่วยกิต ถ้าจะระบุหัววิชา นับถ้วนแต่เรียนเรียน
แห่งปริญญาตรี แล้วท่านวิทยาลัยฯ
- (2) คู่สู่สำเร็จปริญญาโทจะต้องศึกษางานรายวิชาเพิ่ม ๑๐๘ หน่วยกิตให้
ครบ ๕๔ หน่วยกิต ถ้าจะระบุหัววิชา นับถ้วนแต่เรียนหลังปริญญาตรี
แล้วท่านวิทยาลัยฯ

๖. การดำเนินการจะก่อร่างไว้ในปริญญาเอก นิสิตนักศึกษาจะต้องสอบหลัก

ปัญหิตามหัวข้อดัง ๑ หัวข้อไปปี.-

- (1) ส่วนร่องรอยการศึกษาในสาขาปริญญา เอก และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย
แผนงานการศึกษา (curriculum of study) กับมหาวิทยาลัยฯ รวมถึงสาขากำหนด

- (2) ก่อจดแจ้งข่าวสารโดยมีตนรับฟังและฟ้องฟุ่มประนีประนอมความชอบสูง (comprehensive examination) ทั้งปรึกษาเจอก ทางข้อเขียน
แบบ/เครื่องหมายเปล่าໃใชสาขาวิชาใดๆ เอกและสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง

(3) ต้องสอบเพิ่มการบังคับภาษาต่างประเทศ (foreign language requirement) ให้มีภารกิจภาษาเป็นภาษาเอกซ่า เป็นต้องรู้ภาษาต่างประเทศ
อย่างดี ภาษา และการรังสรรค์ภาษาต่างประเทศโดยไม่พึ่งหน่วยกิตให้

(4) ต้องเสนอวิทยานิพนธ์ที่แสดงถึงการศึกษาพิเศษวิชาการใหม่ (new discovery)
ความคิดเห็นใหม่ (originality) หรือการวิจารณ์ด้วยความคิดใหม่
(original criticism)

(5) ต้องสอบผ่านการสอบปากเปล่าข้อสุกด้าย ในเรื่องวิทยานิพนธ์ด้วยข้อ
6(4) โดยคณะกรรมการรึงประกอบด้วยคณาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
และผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน

7. ระบบการให้คะแนน ให้ใช้ระดับตัวอักษร สําหรับการวัดผลและการ

ประเมินผลการศึกษาให้เข้มไปด้วยระเบียบของยานริบทราสต์อสต้าบัน

๔. ศูนย์บริการอาจารย์ส่วน ผู้สอนวิชาพิเศษ และผู้ควบคุมวิชาพิเศษ

- (1) อาจารย์ผู้สอนและผู้สอบวิชาใด้วยตัวเอง ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอก
หรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมี
ผลงานวิจัยเป็นเกียรติของประเทศจากงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาเพื่อรับปริญญา หากมีคุณสมบัติมากกว่าปริญญาเอกก็ต้องเป็นผู้ค้า娼
ค่าแห่งทางวิชาการไปแล้วกว่าสองคราสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านใดด้านหนึ่ง
ในสาขาวิชาที่สอนหรือที่นิสิตนักศึกษาทำวิทยานิพนธ์

(2) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า
ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและมีผลงานวิจัยเพิ่มเติม
นอกเหนือจากการวิจัยที่เป็นล่าຍหนึ่งของภารกิจทางวิชาการ เพื่อรับปริญญา
หากมีคุณสมบัติมากกว่าปริญญาเอกก็ต้องเป็นผู้ค้า娼ค่าแห่งทางวิชาการ
ไม่ล่าຍกว่าสองคราสตราจารย์ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านใดด้านหนึ่ง
ของวิทยาศาสตร์ที่ไม่ใช่วิทยาศาสตร์ ที่นับต่องานวิชาการที่เกี่ยวนักวิชาการนั้น

๙. การเดินทางเข้าประเทศจีนโดยทางอากาศ ให้แต่ละหน่วยงานประสานขอสัมภาระเดินทาง

ผลัก เกษท์กุล (ที่นับหน่วยกิโลเมตรเป็นล้อวี๊บแล้ว) ลากสูตรเข้า

๑๐. การเรียกคืนปริญญาและถือสาขาวิชา ให้ไว้คำว่า "วิศวกรรมศาสตร์บุษบกีบัณฑิต" แล้วอาจถ่ายคำว่า "สาขาวิชาภารกิจในวงเส้นรั้ย" และให้ใช้ชื่อต่อว่า "วศ.บ."

๑๑. เกณฑ์มาตรฐานนี้ให้ใช้กับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่ รวมทั้งหลักสูตรเก่าที่จะปรับเปลี่ยน แก้ไขใหม่ต่อไป สำหรับหลักสูตรที่ระบบการศึกษาแห่งล่างไปจากกีฬาแห่งไว้ข้างต้นให้ใช้ เกณฑ์มาตรฐานนี้โดยอนุโลม

ในกรณีที่จำเป็นต้องเบิกหลักสูตรที่ไม่อาจอนุโลมตาม เกณฑ์มาตรฐานนี้ได้ทั้งหมด ให้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันท่าความดุลยเดชกลับกันทบทวนฯ ให้มีการพิจ

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ๗ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๔

(นายเกษย สุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการมหาดไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประมวลกฎหมายวิธีการแพ้คดีอาชญากรรม

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาโท บ.ส. 2522

.....

ด้วยกำหนดหมายฯ ให้ไว้ในราชกิจจานุเบกษาที่ออกตามความในสิ่งที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการศึกษาธิการและวิชาชีพ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ตามที่ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาที่ออกตามความในสิ่งที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการศึกษาธิการและวิชาชีพ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑ นั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้

โดยที่ได้มีการกำหนดมาตรฐานและกำหนดให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาด้วยสุค曰ศึกษา เป็นอันอาจหน้าที่ของทบวงมหาวิทยาลัย ตามมติคณะกรรมการศึกษาธิการ ๔(๒) แห่งพระราชบัญญัตินี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ไว้ดังต่อไปนี้

๑. เกณฑ์มาตรฐานนี้ เรียกว่า "เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาโท บ.ส. 2522" และให้ใช้สำหรับหลักสูตรปริญญาโททุกสาขาวิชาที่มีระดับวิชาชีวศึกษา ๔ ภาคการศึกษา ตามระบบปกติ หรือที่มีระดับเวลาการศึกษาเทียบเท่า
๒. จำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรตามระดับวิชาชีวศึกษา จะต้องไม่น้อยกว่า ๓๙ หน่วยกิต ซึ่งนี้ จะต้องใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน ๕ ปี โดยให้แบ่งออกเป็น ๒ แผนการศึกษา ดังนี้
  - แผน ก. ศึกษางานรายวิชา ไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และหัวข้อวิทยาลักษณ์ ๑๕
  - แผน ข. ศึกษางานรายวิชาอย่างเดียว ไม่น้อยกว่า ๓๙ หน่วยกิต โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ควรส่งเสริมให้มีประสบการณ์ทางวิชาชีวศึกษาค่อนข้างมาก เช่น เอก ภารกิจ ประชุม การจัดประสบการณ์ตั้งกล่าว หากจะต้องมีการทำวิทยานิพนธ์ ให้ใช้เวลาไม่เกิน ๖ หน่วยกิต
๓. การเพิ่มน้ำหน้ำที่เกิดวิทยานิพนธ์ ให้แต่ละสถาบัน自行จัดทำ ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการศึกษาธิการ เทียบ ศักดิ์ แล้วจะจัดทำด้วยวิธีใดก็ได้ไม่เสื่อมเสีย

๕. ประกอบการด้วยเครื่อง ให้ไว้กับพัสดุครึ่งวะเป็นใหม่ รายหักหักสูตรจะกำกับไว้จะปัจจุบัน
ยกไปในคราวเดียว

สำหรับหักสูตรที่มีระบบการสึกษาแยกต่างกันจากหักก่อนไว้ข้างต้น ให้ไว้เกี่ยวกับ
มาตรฐานนี้โดยอนุโลม

ในกรณีที่จำเป็นต้องเปลี่ยนหักสูตรที่ไม่สามารถประเมิน เกณฑ์มาตรฐานนี้ได้ทั้งหมด
ให้สถาบันท่าอากาศยานดกลงกับหน่วยทางวิทยาลัย เป็นกรณีไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วไป

ประจำเดือน ๘ วันที่ ๑๖ กุยายน พ.ศ. ๒๕๒๒

(นายเกษม สุวรรณภูมิ)

รัฐมนตรีว่าการทบทวนมหาวิทยาลัย

ลงนาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ប្រចកាសយោងខាវិទ្យាសាស្ត្រ

เรื่อง 6 เกษตรฯ คาดฐานะสุ่มฉะประการเดือนธันวาคม พ.ศ. 2523

.....

ด้วยทบทวนมหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้ร่วมกันพิจารณา เน้นสมควร
กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน เกี่ยวกับหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐาน
ทางวิชาการและวิชาชีพ และเพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการดำเนินไปคุ้ยดี

โดยที่การกำหนดมาตรฐานและการให้คุณวิทยาลัยซึ่งอบรมหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นอำนาจหน้าที่ของทบทวนมหาวิทยาลัย ตามนัยข้อครรภ์ ๔(๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิรูปการศึกษาของมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๐ ทบทวนมหาวิทยาลัย จึงได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวไว้ดังด่อไปนี้.-

๑. เกณฑ์มาตรฐานนี้เรียกว่า "เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรประการศิลปะครรภ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๓" และให้ใช้สำหรับหลักสูตรประการศิลปะครรภ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๑ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ต่อไป

2. ลักษณะของสาขาวิชาและลักษณะของลักษณะ

๒.๑ เป็นสาระวิชา / ฉะนั้นจะรายวิชาที่มีหัวข้อสาขาวิชาที่ประมวลวิชาการ

ພລາຍແພັນງ ເງົາດ້ວຍກັນ ເຊື່ອປູ່ຈີ່ໃຫ້ຮັກການ ເຊິ່ງເຕີມແລະ/ທີ່ຈະເຂົ້ວສຶກສນ

គ្រាយការណ៍រាល់ដើម្បីកិច្ចការនៃក្រសួងពេទ្យ និងក្រសួងសំខាន់សំខាន់។

สาหาร์กปฏิบัติงานได้ดีเยี่ยมชัดเจน ให้เป็นทักษะครบที่มีลักษณะจนในศตวรรษ

2.2 ໄປ່ເປັນສາງວິກາປະຈົບທີ່ຕາມອຸບຊີໂນເປັນລ່ວມແນ່ງຂອງພັກສູດໃນຮະດັບ

ที่สูงกว่า บริโภคสักหนะ เมื่อกำรสักดึงปืน เชือกให้เป็นรากวัลปล

ສາທາລະນະລັດຖະບານໃຫຍ້ແກ່ມີຄວາມຮັບຮັດທີ່ສູງກວ່າພະຍາຍາກົມົນໆ ຈ

2.3 เป็นนักศึกษาในสาขาบริหารธุรกิจ เรียนรู้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และ

ສະກຸນດັບອົງກັນຄວາມດົງການຂອງການຫຼັງປະເທດ ດ້ວຍກົງລົງພື້ນວາຍແມະນະສົມໃນພົ່ງ

๓. จำนวนหน่วยกิจของงานนราธิศา ตามระบบทวิภาคจะต้องไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิจ ทั้งนี้ จะต้องใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน ๓ ปี

๔. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงจะร่วมกับหลักสูตรปริญญาโท ในสาขาวิชาเดียวกัน ไม่ต้องไปได้ประมาณไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง นั้น ๆ

๕. เกณฑ์มาตรฐานนี้ให้ใช้กับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่ รวมทั้งหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุง แก้ไขใหม่ต่อไป

สำหรับหลักสูตรที่มีระบบการศึกษาแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ข้างต้น ให้ใช้เกณฑ์ มาตรฐานนี้ โดยอนุโลม

ในการที่จะเป็นคองเปิดหลักสูตรที่ไม่อาจอนุโลมตามเกณฑ์มาตรฐานนี้ได้ก็คงจะ ให้สถาบันทำความตกลงกับมหาวิทยาลัยเป็นกรณีไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วถัน

ประกาศ ณ วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๒๓

(นายเกรียง สุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการมหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยบรพยากร
อุปการณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศทบทวนหลักสูตรประจำการนิยมบัตรวิชาชีพชั้นมูลฐาน

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรประจำการนิยมบัตรวิชาชีพชั้นมูลฐาน พ.ศ. 2524

โดยที่การกำหนดมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เป็นอำนาจหน้าที่ของทบทวน
หลักสูตรฯ ตามมาตรา ๔(๒) แห่งพระราชบัญญัติฯ เป็นการปฏิริหารณาจารนของทบทวน^๑
หลักสูตรฯ พ.ศ. ๒๕๒๐ ฉะนั้น เพื่อประโยชน์ในการสังเคราะห์มาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ
และเพื่อให้การบุกรุกภาระงานด้านวิชาการค่า เป็นไปด้วยดี ทบทวนหลักสูตรฯ จึงได้กำหนดมาตรฐาน
หลักสูตรประจำการนิยมบัตรวิชาชีพชั้นมูลฐานขึ้น ดังด่อไปนี้.-

๑. เกณฑ์มาตรฐานนี้เรียกว่า "เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรประจำการนิยมบัตรวิชาชีพ
ชั้นมูลฐาน พ.ศ. ๒๕๒๔" และให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานนี้กับหลักสูตรประจำการนิยมบัตรวิชาชีพชั้นมูลฐาน
ทุกสาขาวิชาชีพ

๒. ปรัชญาและวัฒนธรรมสังคมของหลักสูตร จะต้องเป็นหลักสูตรจบในตัว กล่าวก็อ
เป็นระบบการเรียนการสอนวิชาชีพที่เบ็ดเสร็จในตัวเอง โดยผู้ที่เป็นการศึกษาที่เหมาะสม
กับอาชีพอิสระและสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

๓. ระบบการเรียน ให้ใช้ระบบเวลาการเรียนแบบระบบห้องวิชา (รายรับรายเวลา)
การสอนด้วย) โดยหนึ่งปีการศึกษายังออกเป็น ๒ ภาคเรียน ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า ๑๘ สัปดาห์
ในหนึ่งปีคาดให้ใช้เวลาเรียนได้ไม่เกิน ๓๖ ชั่วโมง

๔. เนื้อหาสาระของหลักสูตร ให้จัดเนื้อหาวิชาของทุกวิชาสามัญให้สอดคล้อง
กับหมวดวิชาชีพของแต่ละสาขาวิชาชีพ จัดเนื้อหาวิชาแต่ละรายวิชาให้เหมาะสมและมีการ
สั่งสอนน้อยที่สุด โดยให้เรียนรู้เฉพาะภาคทฤษฎีหลักและเน้นภาคปฏิบัติ (ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการ
ประกอบอาชีพ)

๕. การตัดหน่วยกิต

- ๑) รายวิชาที่ใช้เวลาบ่าวรณา (ภาคฤดูร้อน) ๑ ชั่วโมงคือสปอร์ต ตลอดหนึ่ง
ภาคเรียน ไม่ต้องกว่า ๑๖ ชั่วโมง ให้ตั้งเป็นหน่วย ๑ หน่วยกิต

2) รายวิชาที่ใช้เวลาฝึกหัดว่าด้วย (ภาคปฏิบัติ) 2 หรือ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
ตลอดจนฝึกภาคเรียนที่ระหว่าง 32 ถึง 40 ชั่วโมง ให้เพียงเท่านั้น
หน่วยกิต

3) การฝึกภาคเรียนการศึกษาสมัย (ภาคศึกษาสามัญ) ที่ใช้เวลาฝึกภาคเรียน
ละ/หรือภาคเรียนของสถาบัน ระหว่าง 50 ถึง 75 ชั่วโมง ให้เพียงเท่านั้น
1 หน่วยกิต ทั้งนี้ หากหลักสูตรไม่กำหนดการเรียนเป็นครบแผนชั่วโมง
ให้ 1 คาน เท่านั้น 50 นาที

6. หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร แบ่งเป็น 2 หลักสูตร ดังนี้

- 1) หลักสูตร 2 ปี สำหรับผู้ที่สำเร็จປระกาศปีบัตรวิชาชีพ (บ.วช.)
ให้มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต และอย่างมากไม่เกิน
95 หน่วยกิต ให้ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน 4 ปี สำหรับผู้ที่เรียน
เดียวเวลา และอย่างมากไม่เกิน 6 ปี สำหรับผู้ที่เรียนไม่เดียวเวลา
ทั้งนี้ให้นับตั้งแต่วันลงทะเบียนเรียนครั้งแรก
- 2) หลักสูตร 3 ปี สำหรับผู้ที่สำเร็จขั้นตอนศึกษาปีที่ 5 หรือมีขั้นตอนศึกษาปีที่ 6
ให้มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต และอย่างมากไม่เกิน
135 หน่วยกิต ให้ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน 6 ปี สำหรับผู้ที่
เรียนเดียวเวลา และอย่างมากไม่เกิน 8 ปี สำหรับผู้ที่เรียนไม่เดียวเวลา
ทั้งนี้ ให้นับตั้งแต่วันลงทะเบียนเรียนครั้งแรก

7. โครงสร้างหลักสูตร ให้ประกอบด้วยหมวดวิชาสามัญ หมวดวิชาชีพ และหมวด

วิชาเลือก เสริมและต้องมีจำนวนหน่วยกิตรวมในแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

	<u>หลักสูตร 2 ปี</u>	<u>หลักสูตร 3 ปี</u>
1) หมวดวิชาสามัญ (ไม่น้อยกว่า [*] และไม่เกิน)	18 - 24	30 - 39
2) หมวดวิชาชีพ (ไม่น้อยกว่า)	58	80
3) หมวดวิชาเลือกเสริม(ไม่น้อยกว่า)	4	4

หมวดวิชาสามัญ หมายความ หมวดวิชาชั้นฐานที่นำไปของรายวิชาต่าง ๆ ในสาขา
สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์และกลไกศาสตร์ และให้หมายรวมถึงรายวิชาสามัญ
ที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาชีพ

หน้าที่ของอาจารย์ หมายความว่า อาจารย์ทางสาขาวิชาหรือสาขาวิชานักเรียน หรืออาจารย์สาขาวิชา หรือวิชาชีพ และให้หมายความว่าอาจารย์ที่มีภาระสอนวิชาชีพ

หมายความว่า ศึกษาศรี ให้สั่งสอนเรียนได้ถึงรายวิชาในหมวดวิชาชีพและພาชวิชา
ทางวิชา หรือไม่ได้ จึงออกเชิญรายวิชาในหมวดวิชาชีพดังก็ได้ ตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา
วิชาชีพ

๘. เกณฑ์การสำเร็จและภาระวัดผลการศึกษา จะต้องเรียนครบถ้วนจำนวนหน่วยงานต่อไป
ที่กำหนดของแต่ละหลักสูตรสาขาวิชาชีพ และจะต้องได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๒.๐๐
ซึ่งจะถือว่าเรียนจบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สำหรับการวัดผลการศึกษานั้น ให้เป็น
ไปตาม เกณฑ์ที่จะได้กำหนดต่อไป

๙. แผนการเรียนการสอน จะต้องจัดทำแผนการเรียนการสอนของทุกสาขาวิชาชีพ
ในแต่ละภาคเรียน ให้แต่ละรายวิชา มีลำดับก่อนหลัง และมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ในแต่ละรายวิชา
ให้มีคุณคุณธรรมของรายวิชา กำหนดสัดส่วนและรายละเอียด เมื่อรายวิชาให้เหมาะสม โดยให้
กำหนดเวลาเรียนทั้งภาคฤดูร้อนและปีบังคับ (ถ้ามี)

๑๐. ชื่อประกาศนียบัตรและชื่อสาขาวิชา ให้ใช้ชื่อ "ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง"
ใช้อักษรย่อ "ป.วส." แล้วอาจตามด้วยชื่อสาขาวิชาในวงเล็บต่อท้าย และในการตีพิมพ์ก็จะมีอยู่เป็น
ภาษาอังกฤษให้ใช้ชื่อประกาศนียบัตรว่า "Vocational Certificate (upper Level)"

๑๑. คุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้สอน สักส่วนผู้สอนต่อบัณฑิตศึกษา และภาระการสอน

- 1) ผู้สอน (ภาคฤดูร้อน) ต้องมีวุฒิอย่างน้อยปัตรศิลปศาสตร์หรือ เกี่ยวกับสาขาวิชาที่จะสอนมาแล้วอย่างน้อย ๕ ปี
ที่จะสอนและควรปฏิบัติประสบการณ์เกี่ยวกับวิชาที่จะสอนมาแล้วอย่างน้อย ๕ ปี
- 2) ผู้สอน (ภาคบัญชีชั้นต้น) ต้องมีวุฒิอย่างน้อยประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือ
เกี่ยวกับครุภัณฑ์ทางสาขาวิชาที่จะสอน และควรปฏิบัติประสบการณ์เกี่ยวกับวิชาที่
จะสอนมาแล้วอย่างน้อย ๕ ปี
- 3) ให้ผู้สอนสาขาวิชาที่ต้องมีวุฒิอย่างน้อยปัตรศิลปศาสตร์หรือ เกี่ยวกับสาขาวิชาที่จะสอนมาแล้วอย่างน้อย ๓ ปี
และมีประสบการณ์ในการสอนสาขาวิชาที่จะสอน อย่างน้อย ๓ ปี
ต้องไม่ได้ใช้ชื่อศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย
- 4) ผู้สอนประจำฯ ๑ คน ต้องเป็นบัณฑิตศึกษาทุกคน (ภาคฤดูร้อน) ไม่เกิน ๓๐ คน
- 5) ผู้สอนประจำฯ ๑ คน ต้องเป็นบัณฑิตศึกษาทุกคน (ภาคฤดูร้อน)
ไม่เกิน ๑๕ คน

- ๖) ผู้สอนประจำ ๑ คนคือนักศึกษาชุมชน (ภาคปฏิบัติ) ไก่เกิน ๑๐ คน
หากสาขาวิชาซึ่งไม่มีรายวิชา เช่น กีฬาให้รับผู้สอนในสาขาเกินกว่าสักส่วนหนึ่ง
ก็ให้พิจารณาเป็นกรณีไป
- ๗) การสอนของ จำนวนครัวเรือนที่ใช้ห้องเรียนสอนประจำ เท่ากับ
๓๕ ห้องเรียนต่อเดือน จำนวนครัวเรือนที่ใช้ห้องเรียนสอนของผู้สอนประจำ (รวมทุกภาค)
ระหว่าง ๑๐ สิงหาคมถึงปีก้าห์ จำนวนครัวเรือนที่ใช้ห้องเรียนสอนประจำ (รวมทุกภาค)
จำนวนครัวเรือนที่ไม่สามารถสอนของผู้สอนโดยเดียวที่มีงานประจำอยู่แล้ว (หน่วยราชการ
รัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน) ให้สอนได้ไก่เกิน ๖ ห้องเรียนต่อเดือนปีก้าห์
สถานที่ที่ยังไม่อาจปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานข้อนี้ได้ ให้พิจารณาผ่อนผัน
เป็นกรณีไป แต่สถานที่นั้นจะต้องเร่งรัดปรับปรุงให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานนี้
ภายในระยะเวลาไก่เกิน ๒ ปี นัยดังแพร่วันให้ประกาศทบทวนฯ ฉบับนี้

๑๒. สถานที่และอุปกรณ์การสอน สถานที่ อาคารเรียน อุปกรณ์การสอน และวัสดุการ
ศึกษา เป็นสำหรับการเรียนการสอนแต่ละสาขาวิชาซึ่ง ต้องมีพอเพียง เพื่อประกันคุณภาพมาตรฐาน
ด้วยหลักสูตร และเพียงพอ กับจำนวนนักศึกษา ด้วยที่จะกำหันได้ไว้ในแต่ละสาขาวิชาซึ่ง

๑๓. การติดตามและควบคุมมาตรฐานหลักสูตร ให้ผู้ทรงคุณวุฒิการการติดตามและควบคุม^๑
มาตรฐานหลักสูตร เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยดีและมุ่งหมายของเกณฑ์มาตรฐานนี้ ด้วยที่
จะได้กำหันได้ไว้ในแต่ละสาขาวิชาซึ่ง

ให้ทุกสถานศึกษาที่ผลิตนักศึกษาและศักยภาพทางวิชาชีวภัณฑ์ ให้เกณฑ์มาตรฐาน
หลักสูตรนี้สำหรับนักศึกษาที่จะเข้าเรียนในปีการศึกษา ๒๕๒๔ เป็นตนไป จำนวนนักศึกษาที่เรียนตาม
หลักสูตรเดิมที่ไม่เป็นไปด้วยเกณฑ์มาตรฐานก่อนให้ประกาศทบทวนฯ ฉบับนี้ อยู่ในให้สถานศึกษานั้น
หักให้แก่สถานศึกษาที่ลงทะเบียน เรียนครั้งแรกไว้แล้ว เรียบเรียงและหลักสูตรประกาศนียบัตรชีวภัณฑ์
เดิมได้

จังประกาศให้ทราบโดยทั่วไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ ๘๙๙๙ ๒๕๒๔

(นาย เกษม สุราษฎร์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศทบทวนมหาวิทยาลัย

เรื่อง แนวทางและวิธีการพิจารณาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2527

เพื่อให้การพิจารณาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา คำเป็นการໄດ້ຂ່າງວຽດເວົ້ວ ແລະ
ໄດ້ມາດຽວງານເດືອກຕັ້ງ ຖບວນຫາວິທາລີຍອາຍ້ອ້ານາຈດາຍຄວາມໃນມາດຮາ 4(2) ແຫ່ງພຣະຣາຊນັກປູ້ຕີ
ຮະເມືຍການປົງປົງດໍາລັງການຂອງທບວນຫາວິທາລີຍ ພ.ສ. 2520 ງິງໄດ້ກໍາທັນແນວທາງແລະວິຊີການ
ພິຈາລະນາຫຼັກສູດຮະດັບບັນດຶບສຶກສາໄວ້ ຕັ້ງດ່ວຍໃປນີ້.

1. ວັດຖຸປະສົງຄົງການພິຈາລະນາຫຼັກສູດ ເພື່ອປະເມີນຫຼັກສູດຮັນໆ ໑ ວ່າເມີນ
ໄປຕາມແນວທີ່ມາການສຶກສາຮະດັບອຸຄົມສຶກສາ ມີມາດຽວງານຕາມ ແກ້ວທີ່ທບວນຫາວິທາລີຍກໍາເໜັດ
ແລະສົດມັນອຸຄົມສຶກສາທີ່ຈະເປີດສອນມີຄວາມພ້ອມຫຼວງຫຼືສົກຍາກາທີ່ຈະເປີດສອນຕາມຫຼັກສູດໄດ້ຄວາມ
ປັບປຸງຫຼືອັດດູປະສົງຄົງການຫຼັກສູດ ເພີ້ງໄຄຫຼືໂມ່ ຕັ້ງນີ້ ເຊື່ອນຸ່ງທີ່ຈະໄໝໜຸ້ມໍາເຮົາເກົ່າການສຶກສາ
ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດໃນສາຂາວິຊານັ້ນຂໍ້ມູນຂ່າງແຈ້ງຮົງ

2. ໜັ້ນທີ່ຂອງຄະນະນຸກຮຽນການພິຈາລະນາຫຼັກສູດ ໃນການຕີ່ທບວນຫາວິທາລີຍ
ເຫັນຄວາມແດ່ງຕັ້ງຄົມວ່ານຸກຮຽນການພິຈາລະນາຫຼັກສູດ ທບວນຫາວິທາລີຍຈະແດ່ງຕັ້ງໜູ້ທະງຄູ້ມາດ
ເປັນນຸກຮຽນການ ເພື່ອທຳຫັ້ນທີ່ພິຈາລະນາແລະ ເສັນອະວາຍເຫັນໃນເຮື່ອງຕ່າງ ໑ ຕັ້ງດ່ວຍໃປນີ້

2.1 ນາຄາຮຽນທາງວິຊາການຂອງຫຼັກສູດ ວ່າເມີນໄປຕາມ ແກ້ວມາດຽວງານທີ່
ທບວນຫາວິທາລີຍກໍາເໜັດຫຼືໄມ່ເຫັນໄວ້ ພ້ອມຮັ້ງສິຈາຜາ ເນື້ອຫາສາຮະອງຫຼັກສູດໄໝ້
ຄວາມ ແໜ່ງສົນກັບກົນຮະດັບແລະລອດຄລົ້ງກົນປັບປຸງແລະຮັດດູປະສົງຄົງການຫຼັກສູດ

2.2 ຄວາມເໜັນຕິດ ຄວາມສ້ວນແລະສົກຍາກາໃນຕົ້ນຕ່າງ ໑ ຂອງສົດມັນ
ອຸຄົມສຶກສາ ທີ່ຈະເປີດສອນຫຼັກສູດຮັນໆ

3. ແນວທາງໃນການພິຈາລະນາຫຼັກສູດຮະດັບບັນດຶບສຶກສູດ ສົດມັນອຸຄົມສຶກສາທີ່ຈະ
ເປີດສອນຫຼັກສູດຮະດັບບັນດຶບສຶກສູດຈະຕົ້ນຄໍາໃໝ່ໂທ ເຊື່ອນຸ່ງຕ່າງ ໑ ຕັ້ງດ່ວຍໃປນີ້

3.1 ຄວາມສອດດົກລົງແລະ ເພີ້ງຫຼືສົກຍາກາຈະຕົ້ນຄໍາໃໝ່ໂທ ເຊື່ອນຸ່ງຕ່າງ
ສາງກາරົດຂອງປະເທດ ແລະ ເປັນໄປຕ່າງຈັກປະເທດໆແລະນີ້ໃຫຍ່ກາງກອງແນວທີ່ມາການສຶກສາ
ຮະດັບອຸຄົມສຶກສາ

3.2 ความมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อส่งเสริมความต้องการก้าวกระโดดสูงในสาขาวิชานั้น ๆ
- 2) เพื่อตั้งเกณฑ์ความสำเร็จในการเรียนรู้ โดยอาจเป็นผลการวัดที่
- 3) ค้นคว้า เป็นปัจจัยสำคัญและส่งเสริมประดิษฐ์ความภาคภูมิ
- 4) เพื่อส่งเสริมให้ครุภัณฑ์สืบสานความรู้ความสามารถทางวิชาการ
- 5) ในระดับสูงและเป็นศูนย์กลางของชาติ

3.3 ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภายาหัววิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัย
เจ้าของหลักสูตรก่อนที่จะเสนอหลักสูตรให้กับมหาวิทยาลัยพิจารณา และควรเป็นหลักสูตร
ที่ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาและต้องอุดมศึกษาแล้ว เท่านั้น

3.4 สาขาวิชาที่ เปิดสอนไม่ควรซ้ำซ้อนกับหลักสูตรในสถาบันเดียว ก็
ส่วนการ เปิดหลักสูตรซ้ำซ้อนกันระหว่างสถาบันนั้น ควรพิจารณาความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชานั้น
ของประเทศไทยและแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาปัจจุบันด้วย

4. เงื่อนไขในการพิจารณาหลักสูตร

4.1 ต้องมีโครงสร้างหลักสูตรที่มีความชัดเจนและมีมาตรฐาน
การศึกษาที่เทียบเท่ากับหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

4.2 หลักสูตรปริญญาโทควรใช้ระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 5 ภาค ส่วนหลักสูตร
ปริญญาเอก ให้เป็นไปตามความต้องการและความต้องของสถาบันอุดมศึกษานั้น

4.3 ต้องมีคณะกรรมการประจำหน้าที่อาจารย์บัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่เปิดสอน
ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 4.5 เป็นจำนวนอย่างน้อย 5 คน

1) หลักสูตรปริญญาโท ต้องมีอาจารย์คุณวุฒิปริญญาเอกหรือ เทียบเท่า
อย่างน้อย 1 คน

2) หลักสูตรปริญญาเอก ต้องมีอาจารย์คุณวุฒิปริญญาเอกหรือ เทียบเท่า
อย่างน้อย 3 คน

4.4 อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้น ของนิสิตศึกษาปัจจุบัน
และปริญญาเอก ไม่เกิน 5 คน

4.5 คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน ผู้สอนวิชาเป็นผู้มีคุณวุฒิทางวิชาการ
และคุณสมบัติศึกษา จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๑) หลักสูตรปริญญาโท

(ก) อาจารย์ผู้สอนและผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอก
หรือเทียบเท่าในสาขาวิชาที่ หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หากมีคุณวุฒิดำรงว่าปัจจุบัน เอกอัจฉริยะ เป็น
ผู้ค้ารังค์ตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือเป็นผู้มีผลงานวิจัยเพียงพอ เช่น
จากงานวิจัย ที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา หรือเป็นผู้ชำนาญด้านใดด้านหนึ่งในสาขาวิชาที่

(ข) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือ
เทียบเท่า ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานวิจัยเพียงพอ เช่นจาก
งานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษา เพื่อรับปริญญา หากมีคุณวุฒิดำรงว่าปัจจุบัน เอกอัจฉริยะ
ตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือเป็นผู้ชำนาญด้านใดด้านหนึ่งในสาขาวิชาที่

2) หลักสูตรปริญญาเอก

(ก) อาจารย์ผู้สอนและผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอก
หรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานวิจัยเพียงพอ เช่นจาก
งานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษา เพื่อรับปริญญา หากมีคุณวุฒิดำรงว่าปัจจุบัน เอกอัจฉริยะ
ตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น

(ข) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือ
เทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานวิจัยเพียงพอ เช่นจากงานวิจัย
ที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษา เพื่อรับปริญญา หากมีคุณวุฒิดำรงว่าปัจจุบัน เอกอัจฉริยะ
ตำแหน่งทางวิชาการที่ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น

๔.๖ เอกสารประกอบการหักสูตร ห้องเรียนและเอกสารศึกษา เสนอให้ทบทวนมหาวิทยาลัย
ประจำปีให้ทราบ ทั้งนี้ด้วย ด้วยมีหัวข้อและรายละเอียดการเสนอโครงการตามที่ทบทวนมหาวิทยาลัย
กำหนด

5. วิธีการดำเนินงาน

5.1 ไฟล์สถาบันอุดมศึกษา เสนอหลักสูตรซึ่งสภามหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา
นำไปทบทวนมหาวิทยาลัยที่จะดำเนินการ ก่อนวัน เปิดรับสมัครนักศึกษาใหม่ไม่ต่ำกว่า ๖ เดือน เมื่อรับสมัคร
ร่างกรากของมหาวิทยาลัยให้ทราบ ทั้งนี้ด้วยมีหัวข้อและรายละเอียดการเสนอโครงการตามที่ทบทวนมหาวิทยาลัย
กำหนด

5.2 เผื่อสถาบันได้ เสนอหลักสูตรรายละเอียดทบทวนมหาวิทยาลัยจะดำเนินการตรวจสอบ
กับแผนพัฒนาการศึกษาและอุดมศึกษา ว่าสาขาวิชาในหลักสูตรนั้น ได้รับการบรรจุไว้ในแผน
การศึกษา

5.3 หากหลักสูตรที่เสนอขึ้นมาจราจุอยู่ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา แล้ว ทบทวนหาวิทยาลัยอาจจะต้องยกเว้นการพิจารณาหลักสูตรนั้น เช่น เมื่อทำหน้าที่พิจารณาหลักสูตรภาคชั้น 2 และถ้าหลักสูตรที่เสนอขึ้นมาจราจุอยู่ในแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทบทวนหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินด้านหน้าอย่างเร่งด่วน และห่วงโซ่ เนื้อหาสนับสนุน การเปิดหลักสูตร เป็นการเร่งด่วนโดยวิถี

5.4 การดำเนินงานของคณะกรรมการฯ โดยปกติคณะกรรมการฯ จะใช้เวลาพิจารณาหลักสูตรให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 4 เดือน นับตั้งแต่การแต่งตั้งคณะกรรมการฯ หลังจากนั้นคณะกรรมการฯ จะเสนอผลการพิจารณาให้สถาบันคุณศึกษาเจ้าของหลักสูตรรับไปพิจารณาอนุมัติ แก้ไขหรือปรับปรุงและเสนอถกเถียงให้คณะกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นอีก ก่อนเสนอคณะกรรมการทบทวนมหาวิทยาลัยพิจารณาเพื่อเสนอรัฐมนตรีว่าการทบทวนมหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบ

5.5 กรณีที่สถานีเจ้าของหลักสูตรไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะ หรือผลการ
พิจารณาของคณะกรรมการฯ ในข้อใด สถานีอาจเรียบง่ายหรือความจำเป็นด้วย
คณะกรรมการฯ หากคณะกรรมการฯ ไม่ขัดข้องหรือเห็นควรอนุญาต ก็จะเสนอผล
การพิจารณาให้คณะกรรมการทราบทางวิทยาลัยติดตามมาต่อไป แต่ถ้าคณะกรรมการฯ ยังยืน
ถenberg ให้เห็นเดิม และสถานีไม่สามารถดำเนินการตามความเห็นดังกล่าวได้ คณะกรรมการฯ
ก็จะเสนอให้คณะกรรมการทราบทางวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจ

๕.๖ สถานบัญชีอุตสาหกรรมและดั้งนี้เป็นผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับหลักสูตรที่สามารถ
ศึกษาและติดตามในส่วนของการเรียนรู้ เช่น ภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์ ฯลฯ

c. คุณสมบัติทางกายภาพที่จะเป็นองค์ประกอบที่จารกรรมหลักสูตรฯ ต้องมีบันทึกวิชา

c.1 **หลักสูตรระดับปฐมทักษะ** ควร เป็นผู้ได้รับปริญญา เอกหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่สัมภัติ ก้าวไปอุปกรณ์ต่างๆ มากกว่าปัจจุบัน เอกต้อง เป็นผู้ต้องรับแต่งานทั่วไปของวิชาการ ไม่ต้องจำกัดในสาขาวิชาที่สัมภัติ ก้าวไปปัจจุบัน เอกหรือ เป็นผู้เรียนชั้นปีสามของสาขาวิชานั้น

c.2 **หลักสูตรระดับปฐมทักษะเอก** ควร เป็นผู้ได้รับปริญญา เอกหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมภัติ ก้าวไปปัจจุบัน และมีผลงายรังษี หากมีคุณสมบัติต้องก้าวไปปัจจุบัน เอก ต้อง เป็นผู้ต้องรับแต่งานทั่วไปของสาขาวิชานั้น

ด้วยเหตุผลที่สัมภัติ ไม่อาจอนุญาติความแน่วหนาและวิธีการที่จารกรรม หลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ ให้สถาบันอุดมศึกษา เสนอ เหตุผลและความจำเป็นให้ทบทวนมหาวิทยาลัย ที่จารณาเป็นกรณี ๆ ไป

สิ่งประการใดที่ทราบทั่วไป

ประการ ๗ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๒๗

(นายชริตา พัฒนาบุตร)

รัฐยุตติวิริยาทบวงมหาวิทยาลัย

ลงนาม

**ศูนย์วิทยทรัพย์กร
อุปการณ์มหาวิทยาลัย**

พัฒนาศักยภาพและเรียนรู้การสอนภาษาไทยและการสื่อสารภาษาไทยในชุมชนศึกษา

ເກືອງໃຫ້ການວາງພາກວິທະຍາສັບພິຈາລະນາໄຫ້ຄວາມເຫັນກວບ

1. ศีรษะสกุล ให้ระบุชื่อ เงื่อนไขของลักษณะการเรียนภาษาต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และระบุปี ก.ศ. ของหลักสูตรด้วย
  2. สื่อปริภูมิฯ ให้ระบุชื่อ เนื้อหาและวิธีการเรียนของบริษัทฯ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และมีความสอดคล้องกัน สำหรับชื่อภาษาไทยดังให้ลอกคล้องกับพระราชบัญญัติการว่าด้วย
บริษัทฯ ของสถาบันคุณภาพ
  3. หน่วยงานรับผิดชอบ ให้ระบุภาษา คณ มหาวิทยาลัยหรือสถาบัน
  4. ปรัชญาและ/หรือวัฒนธรรมสังค์ความหลักสูตร ให้แจ้งปรัชญาและ/หรือวัฒนธรรมสังค์ของ
ลักษณะการสอนย่างดี เช่น เพื่อผลิตบัณฑิตประณีตและคุณลักษณะใด และ/หรือ เป็น
วัฒนธรรมสังค์พิเศษ อันไม่ของสถาบันอุดมศึกษานั้น เป็นต้น
  5. กำหนดการเปิดสอน ให้แจ้งมีการศึกษาที่จะเบ็ดเตล็ด เน้นการเรียนการสอนหลักสูตร
ในกรณีที่ห่วงโซ่ทางวิทยาลัยให้ทราบ เน้นช่องหลักสูตรแล้ว แต่ยังไม่สามารถดำเนินการ
เปิดสอนในปีที่กำหนดได้ ให้แจ้งเหตุผลและรายจ่ายเบี้ยให้ห่วงโซ่ทางวิทยาลัยทราบ
  6. อาจารย์ผู้ทำการสอน ให้แยกเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์พิเศษ โดย
ระบุชื่อ นายสกุล พร้อมด้วยคุณสมบัติและสาขาวิชา ตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานทางวิชาการ
และการค้นคว้าวิจัยหรือการแต่งคัมภีร์ (ถ้ามี) รายหัวข้อการสอนทั้งที่มีอยู่แล้วและ
ที่จะมีใช้แต่ละปีจนครบ 1 ครึ่งปี
  7. จำนวนนักศึกษา ให้แสดงจำนวนนักศึกษาที่จะรับ จำนวนบัณฑิตที่คาดว่าจะจบ
และการคาดคะเนคราวน์ต้องการก้าวสังคมของประเทศไทยในสาขาวิชาที่ขอ เมื่อใดแต่ละปีการศึกษา
โดย เรียงตั้งแต่ปีการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น
  8. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา ให้ระบุคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าศึกษา เช่น
คุณสมบัติระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประสมการณ์และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามคราว เหมาะสม
  9. รัฐธรรมนูญคือผู้เข้าศึกษา ให้ระบุวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจเข้าศึกษา พร้อมทั้งแนบ
ข้อบังคับหรือระเบียบแผนน เฉลี่ย ประสบการณ์และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามคราว เหมาะสม
  10. ระบบการศึกษา ให้แจ้งระบบการศึกษา การศึกษาแบบก่อกร้าวเร็วราวด้วย
รายวิชาไม่เกี่ยวข้อง (ภาคทฤษฎี) และการมีองค์ความรู้จากการที่หากสอน (การมีภาระเต็มที่)

11. รายละเอียดการศึกษา ให้แจ้งระยะเวลาการศึกษาต่อผลลัพธ์และเวลาให้สิ้นเชิง ได้แก่ จำนวนและอัตราการเรียนต่อไปในหลักสูตรนั้นด้วย
12. สถานที่และอุปกรณ์การสอน ให้แจ้งสถานที่และอุปกรณ์การสอนทั้งที่มีอยู่แล้วและที่ต้องการเพิ่ม ให้อ่านด้วย
13. ห้องสมุด ให้แจ้งจำนวนหนังสือ ค่าใช้จ่าย วาระสารและสิ่งพิมพ์ที่สังกัดนักเรียนสาขาวิชาที่ เปิดสอน ทั้งที่มีอยู่แล้วและที่ต้องการเพิ่มเดียวในอนาคต
14. งบประมาณ ให้แจ้งงบประมาณ (ถ้ามี) โดยแยกรายละเอียดตามหัวข้อการเสนอทั้งงบประมาณ รวมทั้งประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวในกรณีผลิตบัญชีโดยผลลัพธ์และลักษณะนี้
15. หลักสูตร ให้ระบุรายละเอียดดัง ๆ ดังต่อไปนี้
- (1) จำนวนหน่วยกิตรวม ให้ระบุ จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร
  - (2) โครงสร้างของรับรองของหลักสูตร ให้เสนอร่างหลักสูตรที่มีโครงสร้างหรือ องค์ประกอบใดยังไม่เป็นหมวดวิชา ให้แสดงครื่องกับ เอกสารมาตรวจสอบการศึกษา ของทบทวนทางวิทยาลัย

ตัวอย่าง

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	135 หน่วยกิต
ก. หลักสูตรที่ยื่นท้าไป	๓๖ หน่วยกิต
- กสิริวิชาสังคมศาสตร์	๖ หน่วยกิต
- กสิริวิชานุษยศาสตร์	๖ หน่วยกิต
- กสิริวิชาภาษา	๖ หน่วยกิต
- กสิริวิชาชีวิทยาศาสตร์กับผลิตศาสตร์	๖ หน่วยกิต
ก. หลักสูตรเฉพาะค้าน	๙๓ หน่วยกิต
- วิชาแยก	๓๓ หน่วยกิต
- วิชาเอก	๔๕ หน่วยกิต
- วิชาโท	๑๐ หน่วยกิต
ก. หมายเหตุการรับรองเข้ารับ	๓ หน่วยกิต

(๓) ภาษาอังกฤษ ให้ระดับภาษาปัจจุบันจะทำรายวิชา ที่มีรายชื่อรายวิชา “ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ” จำนวนหน่วยกิต 3 จำนวนที่ส่วนในงบทดลอง จำนวนที่ส่วนในงบประมาณ และจำนวนที่ส่วนในงบประมาณ ตัวอย่าง 1 ภาษาอังกฤษ (ภาษา)/ศรีภาร์

ตัวอย่างที่ ๑

จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)

114 - 101 อังกฤษ ๑	2(2-0-4)
English 1	
163 - 101 การเขียนแบบอิศวรรษ ๑	2(0-3-2)

Engineering Drawing 1

ตัวอย่างที่ ๒

จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย - ปฏิบัติ)

คณ. 101 คณิตศาสตร์ ๑	4(4-0)
Mathematics	
คณ. 101 ชีววิทยาทั่วไป	4(3-3)

General Biology

ฯลฯ

นอกจากนี้ให้สิ่งความหมายของเลขประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตรด้วย

(๔) แผนการศึกษา ให้แสดงรายวิชาที่จัดสอนตามหลักสูตรในแต่ละภาคการศึกษา

ตัวอย่าง

ชั้น ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑

	หน่วยกิต
๐๘๒ - ๑๐๑ ภาษาอังกฤษเชิงภาษา	๓(๓-๐-๙)
๖๑๒ - ๒๑๑ เศรษฐกิจโลก	๓(๓-๐-๖)

(๕) ภาษาอังกฤษรายวิชา ให้เก็บเก็งข้อมูลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย หรือทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยให้ศึกษาและเรียนรู้ในครุภัณฑ์ทางด้านภาษาอังกฤษ ๑๐๐%

16. การลงทบทวนเบี้ยน ให้ระบุจำนวนหน่วยกิตของข้อบ่งบอกถึงรายวิชาที่ให้ลงทบทวนเบี้ยนไว้ในแต่ละภาคการศึกษา
17. การรับผลและการสำเร็จการศึกษา ให้ระบุวิธีการรับผลและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา ตัวหัสกสูตรของยังจะเป็นเช่นใด
18. จำนวนเอกสาร ให้สถาบันอุดมศึกษา จัดทำเวกสาระประกอบหลักสูตรให้ครบถ้วนハウบัณฑิตศึกษาด้วย ดังนี้
  - (1) หลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน 50 ชุด
  - (2) หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 15 ชุด

พร้อมทั้งแนบด้านของสภายาหารวิทยาลัย/สภานักเรียน ซึ่งอนุมัติให้เสนอทบทวนหลักสูตรให้ทราบハウบัณฑิตศึกษาได้โดยทันท่วงทัน

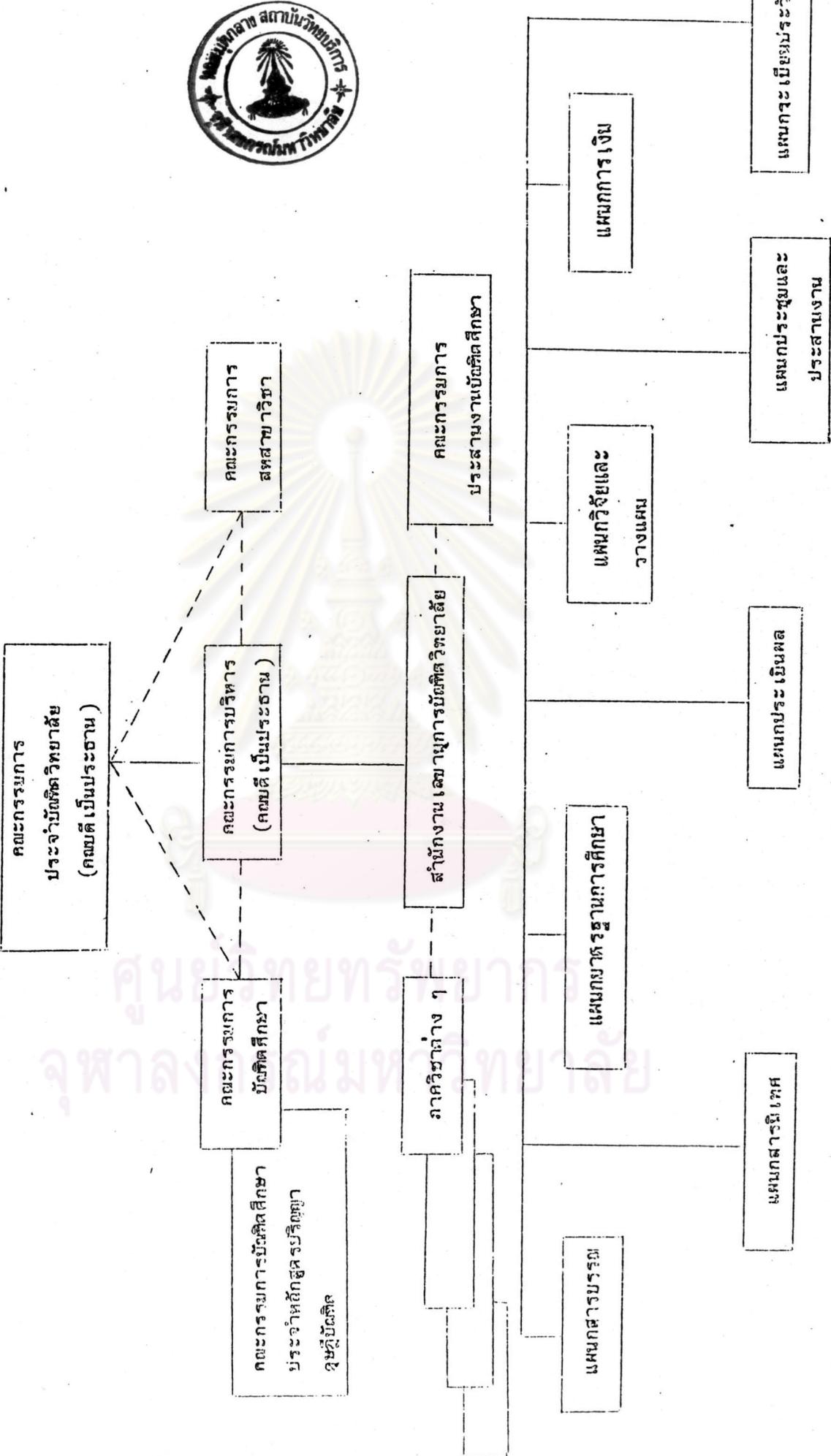

หมายเหตุ

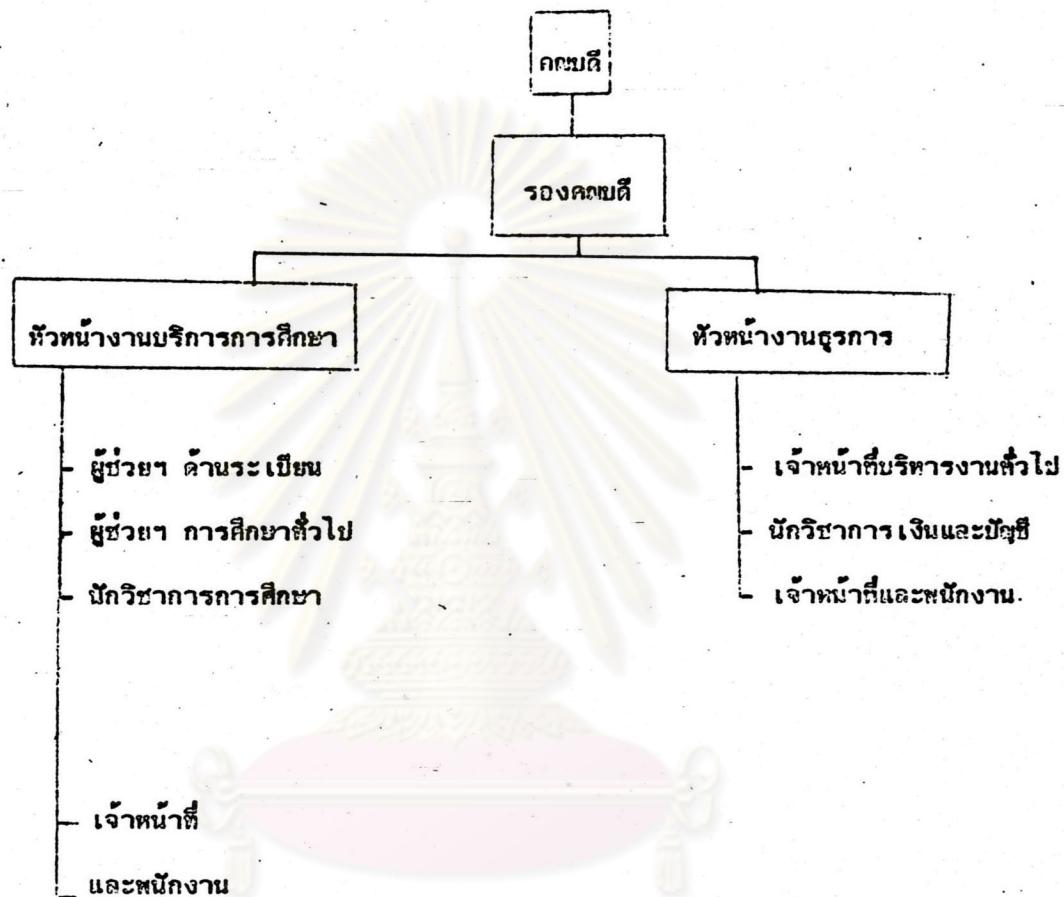
1. หัวข้อนี้และรายละเอียดการเสนอโครงการหลักสูตรฯ นี้ ใช้สำหรับการขอเบี้ยนหลักสูตรใหม่ ส่วนหลักสูตรเดิมที่จะขอปรับปรุงใหม่ ให้เสนอรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้
  - (1) เหตุผลที่ขอปรับปรุง
  - (2) ปัจจารศึกษาที่เรียนใช้หลักสูตรเดิมและปัจจารศึกษาที่กำกับด้วยหลักสูตรปรับปรุงใหม่
  - (3) เปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ เฉพาะส่วนที่มีการปรับปรุง (อาจแสดงด้วยตาราง)
2. การจัดทำตารางประมาณหัวข้อโดยหัวข้อหนึ่งเพื่อประกอบการพิจารณาที่นี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถาบันอุดมศึกษาที่เสนอหลักสูตร
3. สถาบันอุดมศึกษาควรเสนอโครงการหลักสูตรฯ ซึ่งสภานักเรียนハウบัณฑิตศึกษาด้วยแล้วไปให้ทบทวนハウบัณฑิตศึกษาด้วยกันวัน เบิกบัญชีหลักสูตรให้กับสถาบันฯ ดังนี้

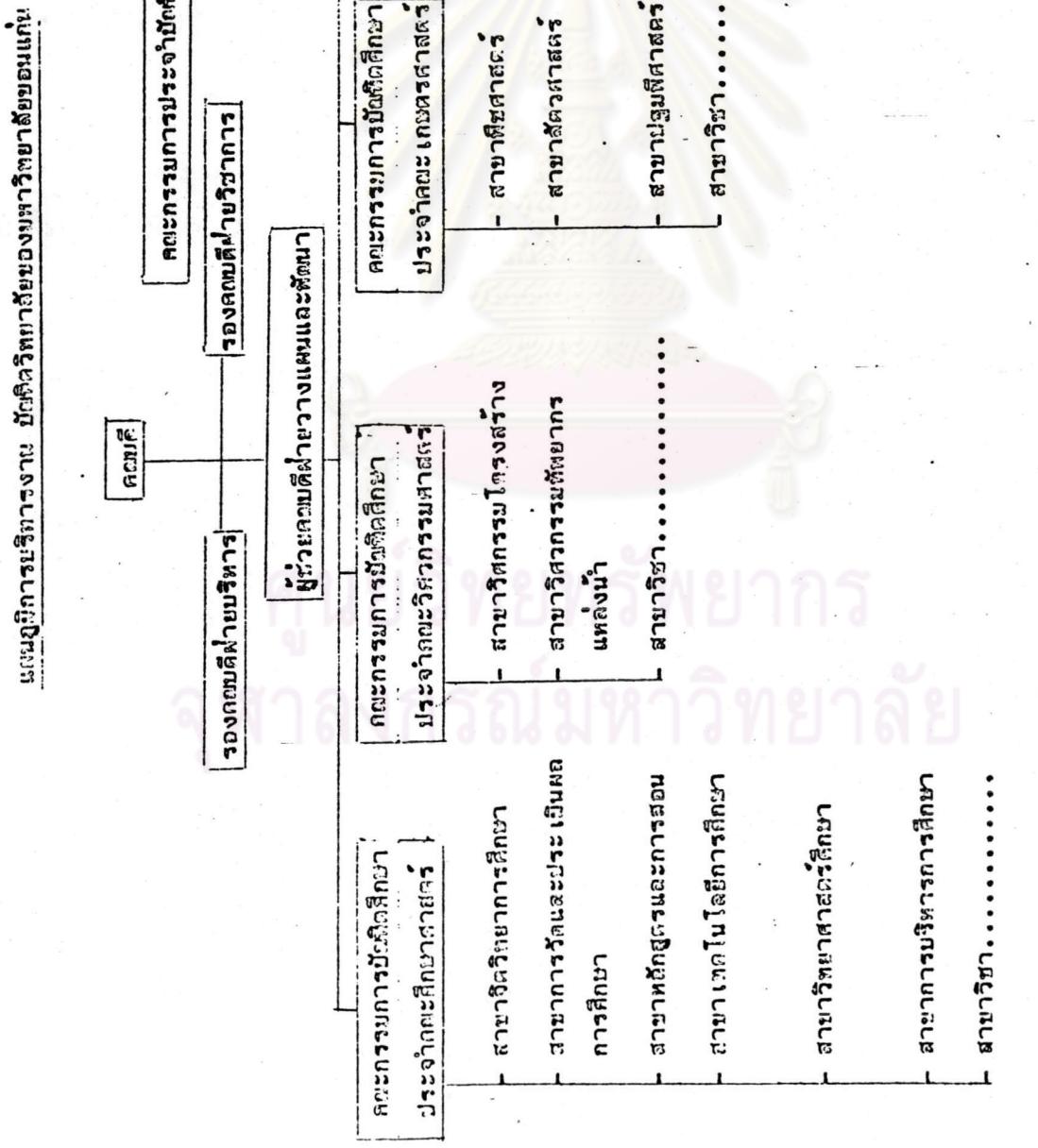
မြန်မာရှိသူများ၏အကြောင်းအရာများ၊ မြန်မာရှိသူများ၏အကြောင်းအရာများ၊

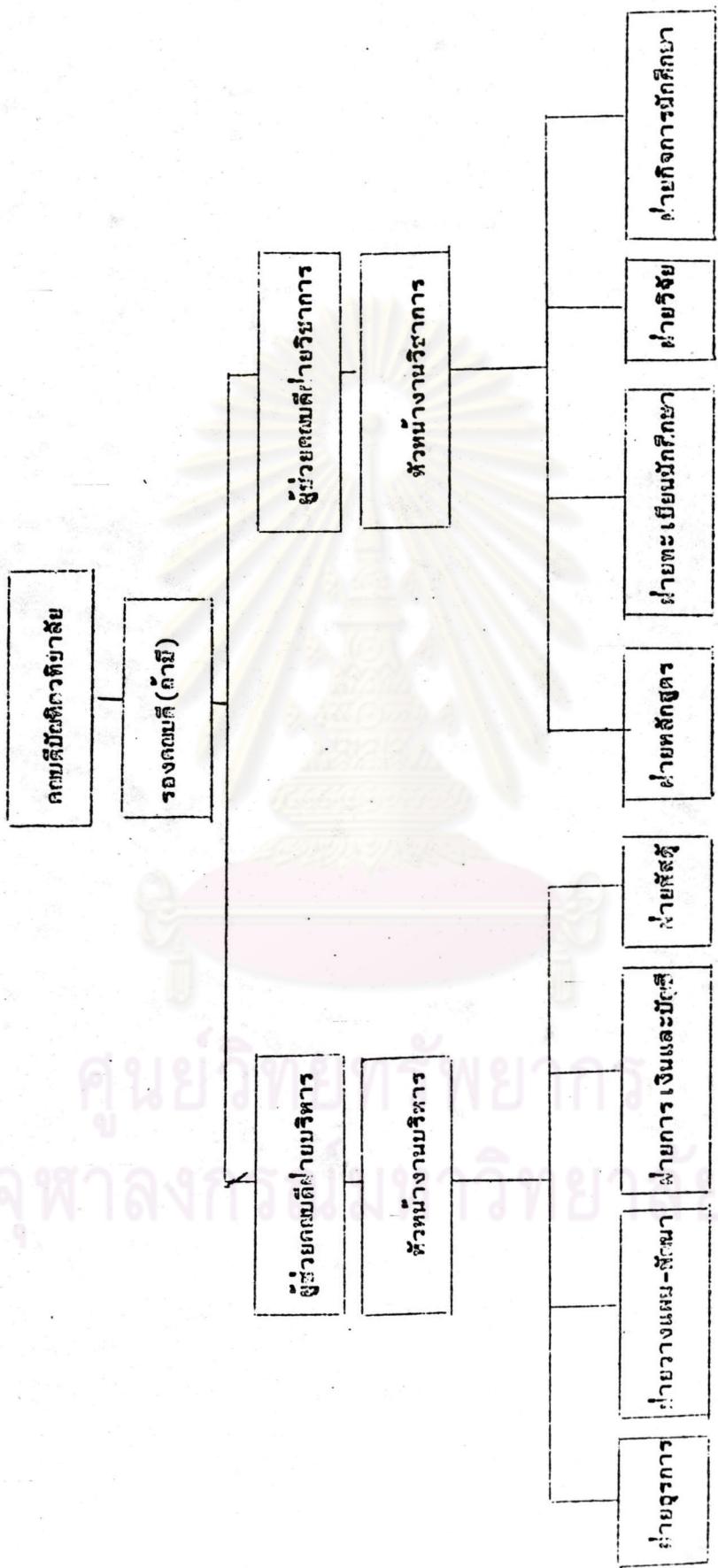
แผนภูมิสายงานของงานบัณฑิตศึกษาและมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

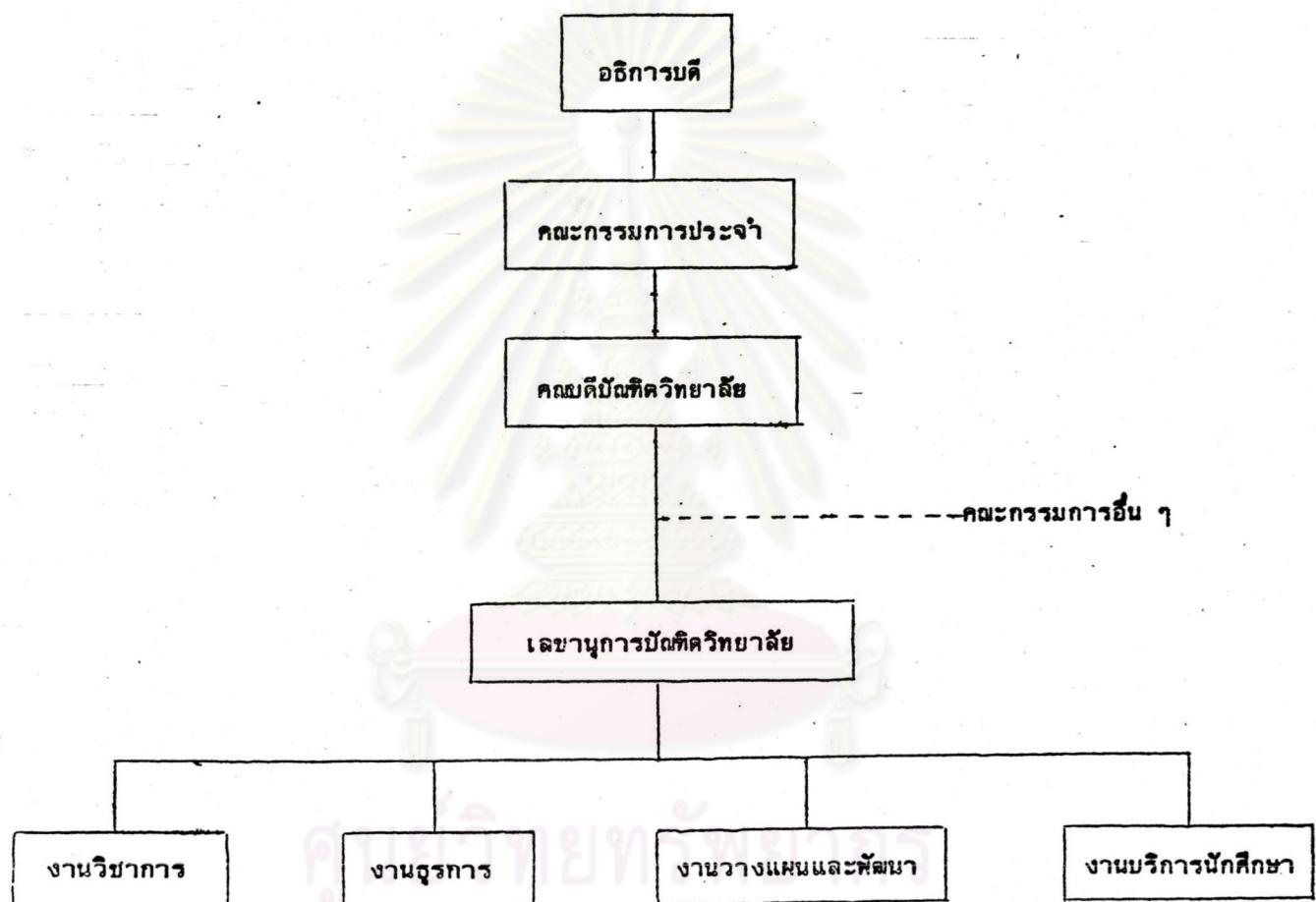
**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

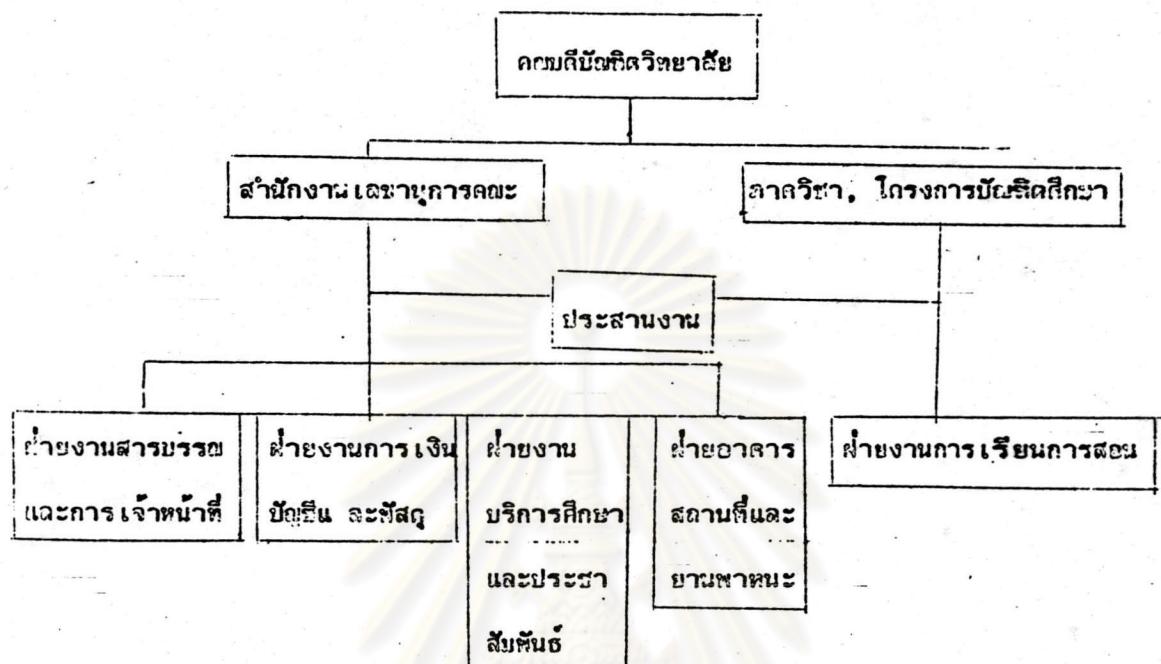
ແຜນງານກົດຕັ້ງການແບ່ງສະຫງອງການປົກລົງວິທະາສົງຂອງທະບາຍເຊີຍໃຫຍ່

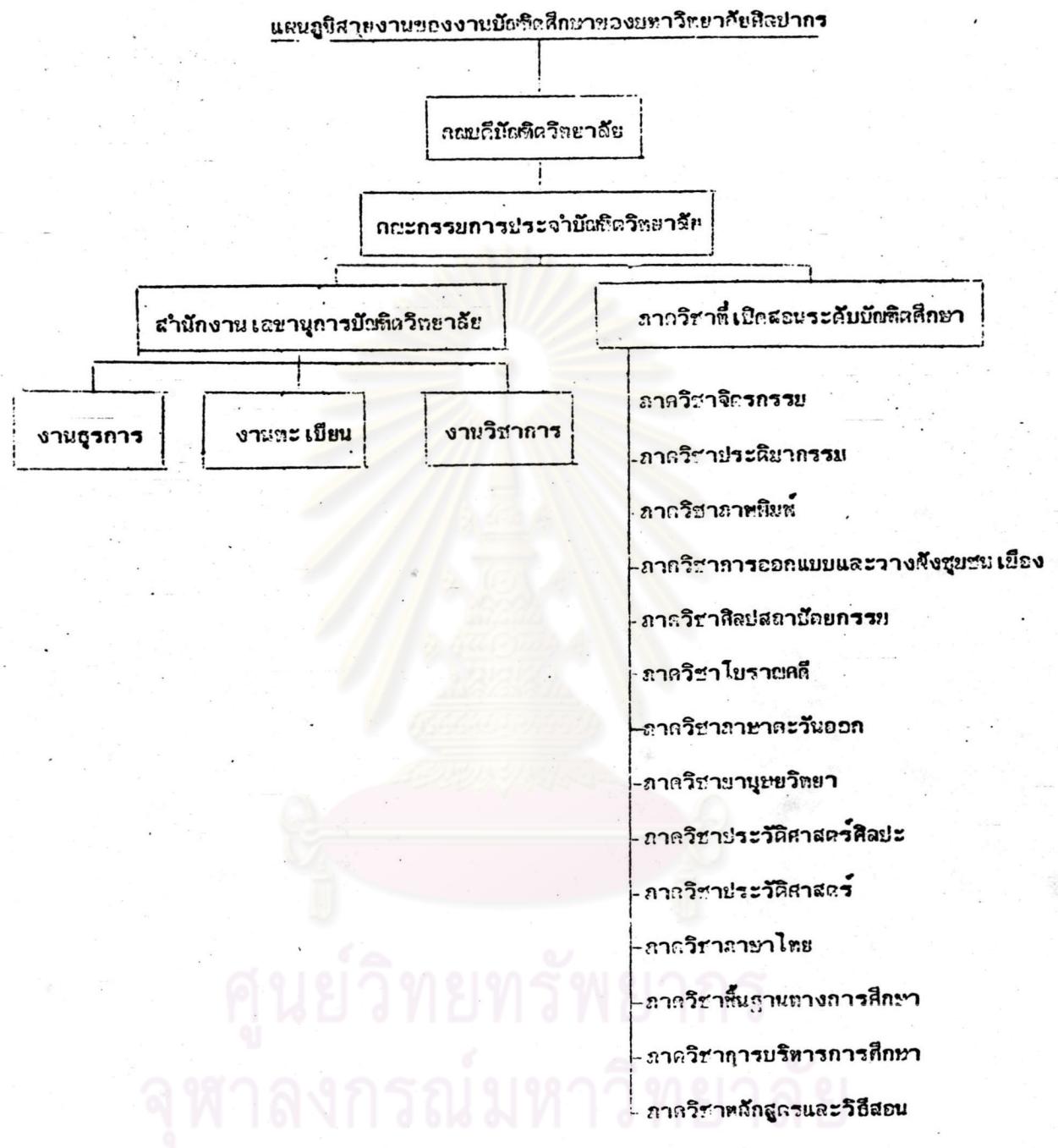
แผนภูมิการบริหารงานของบัณฑิตวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

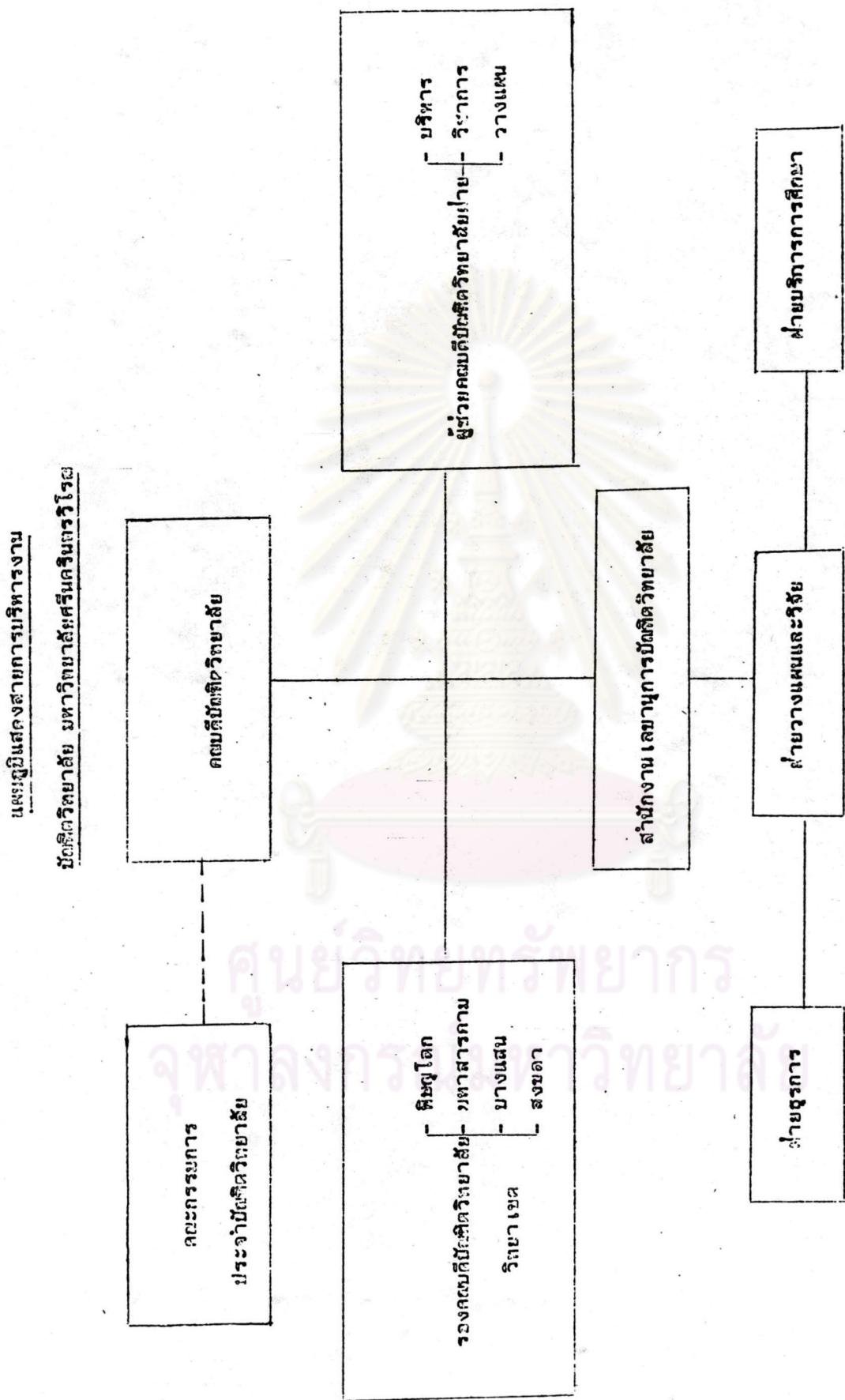

แผนภูมิสายงานของงานกิจกรรมศึกษาของมหาวิทยาลัยพิจิตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

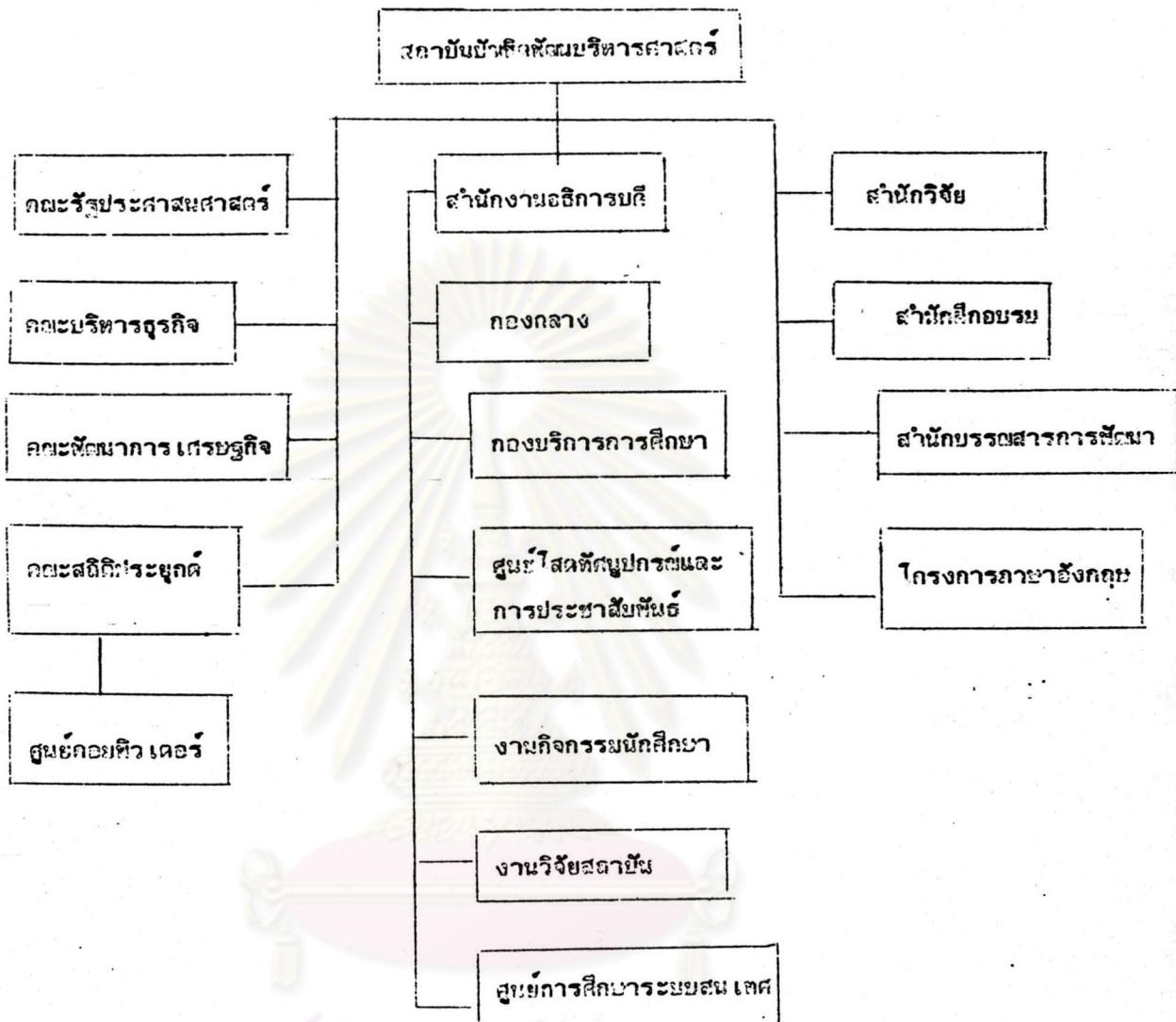

แผนผังโครงสร้างองค์กรสำนักวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

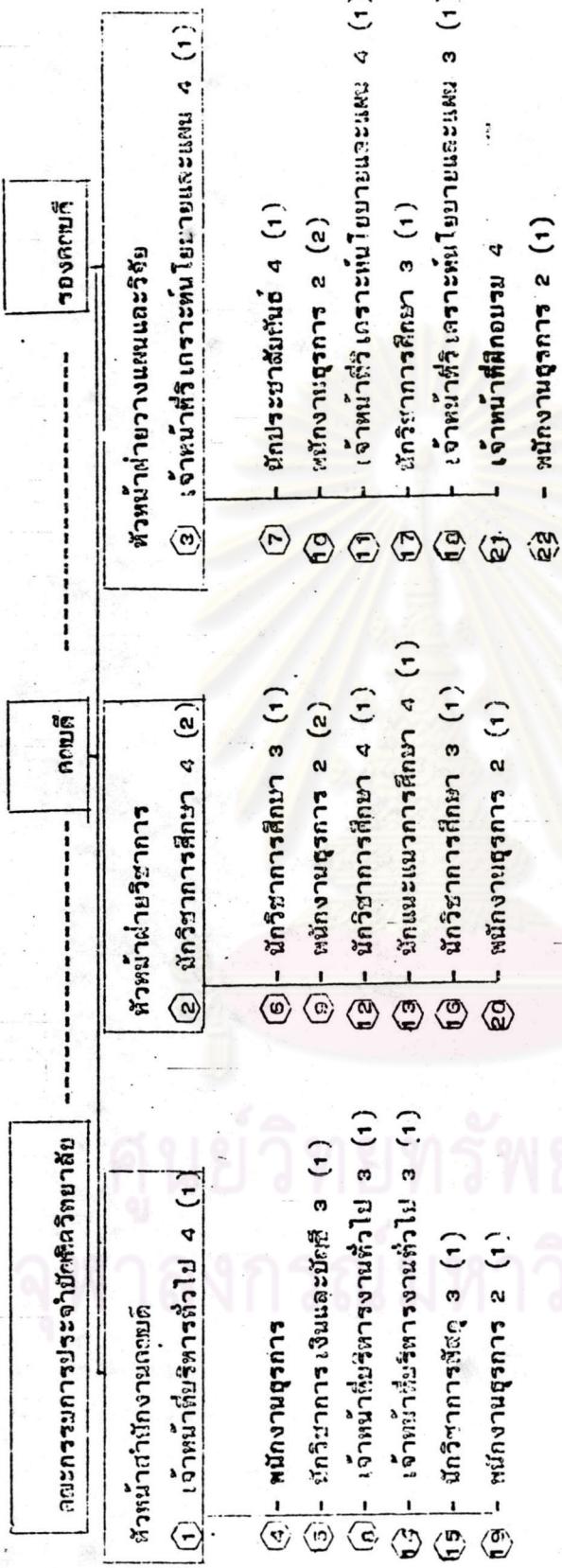
การแบ่งส่วนราชการ สถาบันวิจัยและพัฒนารัฐศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

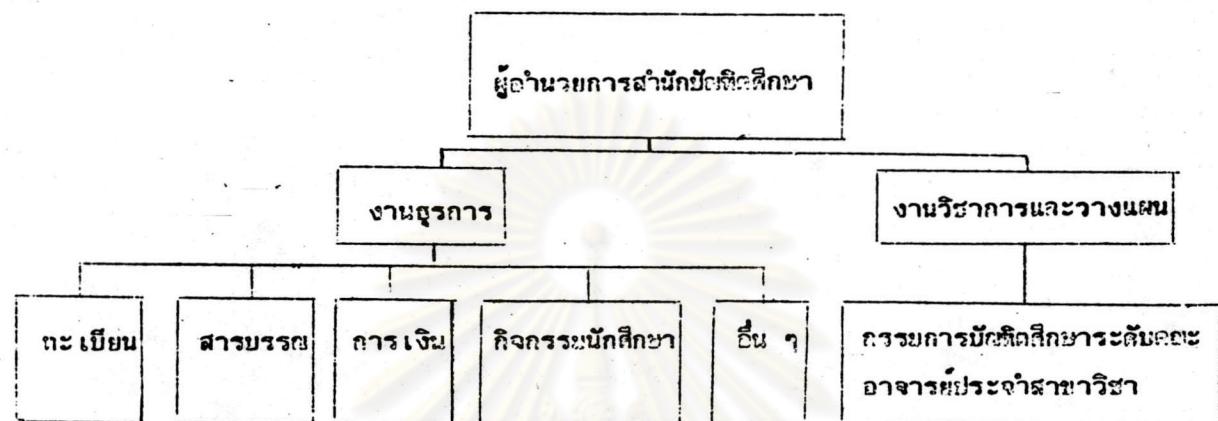

สองพี่นัน เทห์ใน ไชยเมืองเจ้า วิทยานุศาสนการ เทปี
ผู้คนญี่ปุ่นรักษาไว้เป็นโบราณสถาน วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2530-2531

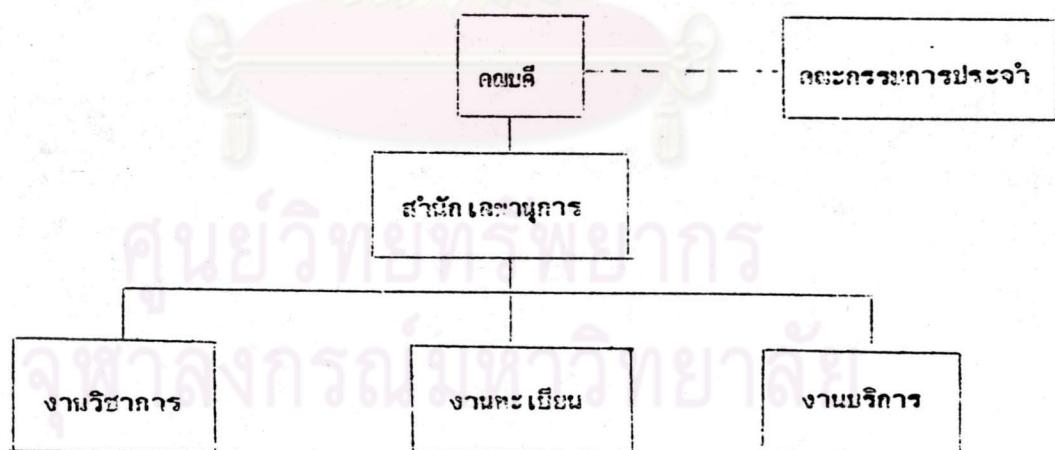

แผนภูมิสายงานของงานบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

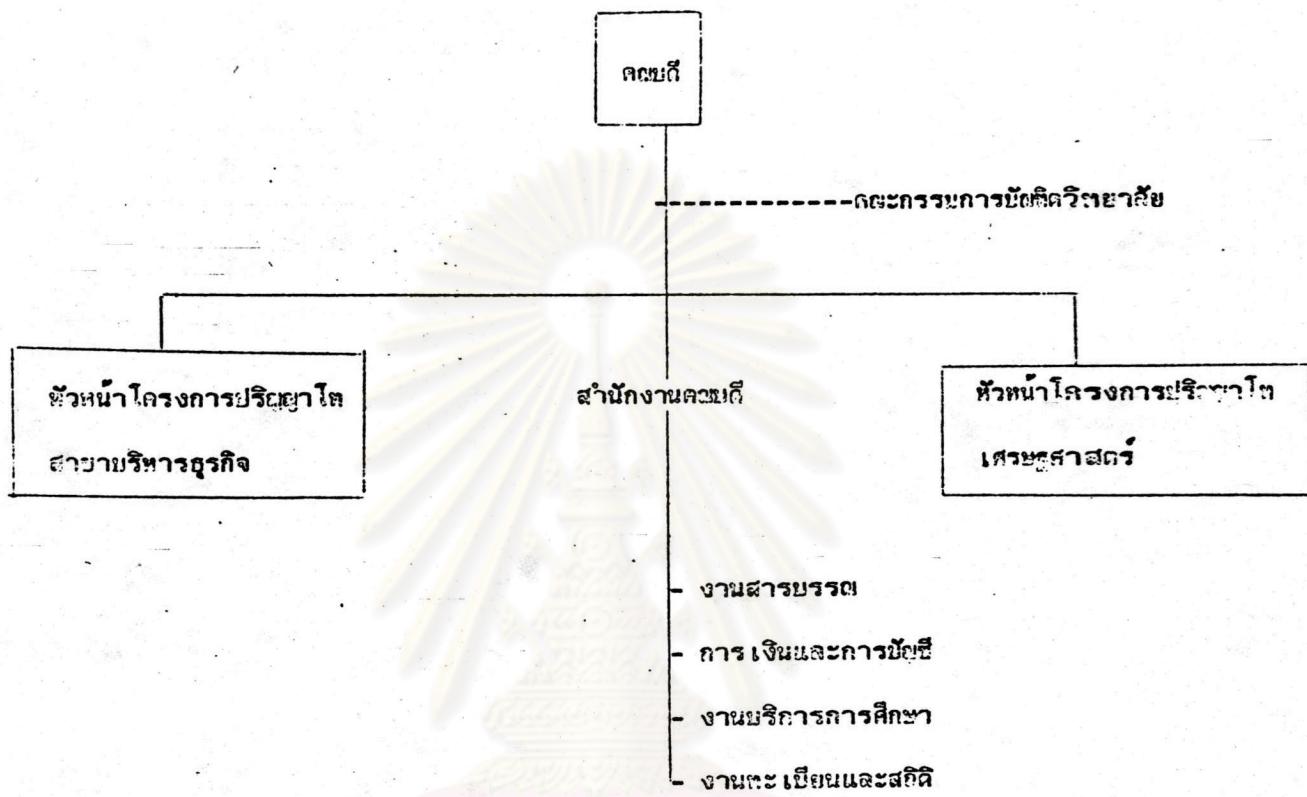
กระบวนการภายในสำนักบัณฑิตศึกษา

แผนภูมิสายงานของงานบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

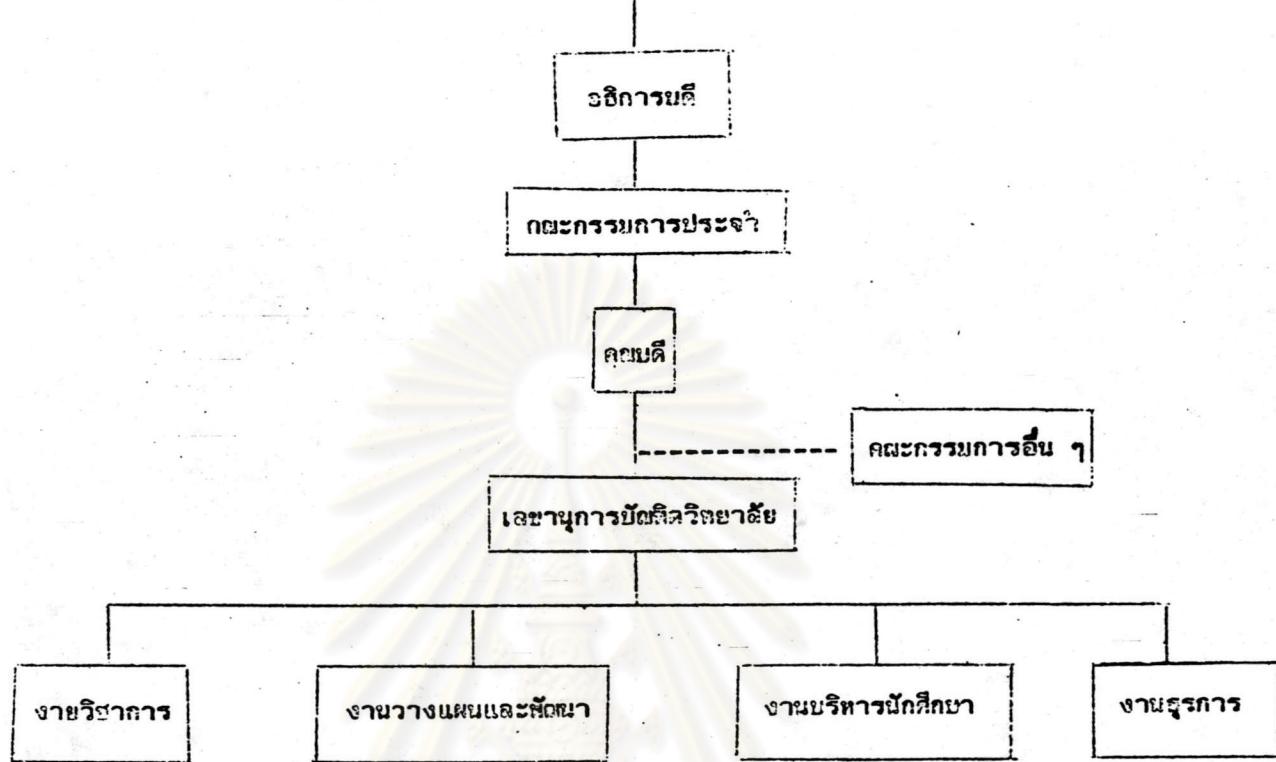

แผนกวิสาขางานพัฒนาบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย เชียงใหม่

ศูนย์วิทยบริการ
อุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ

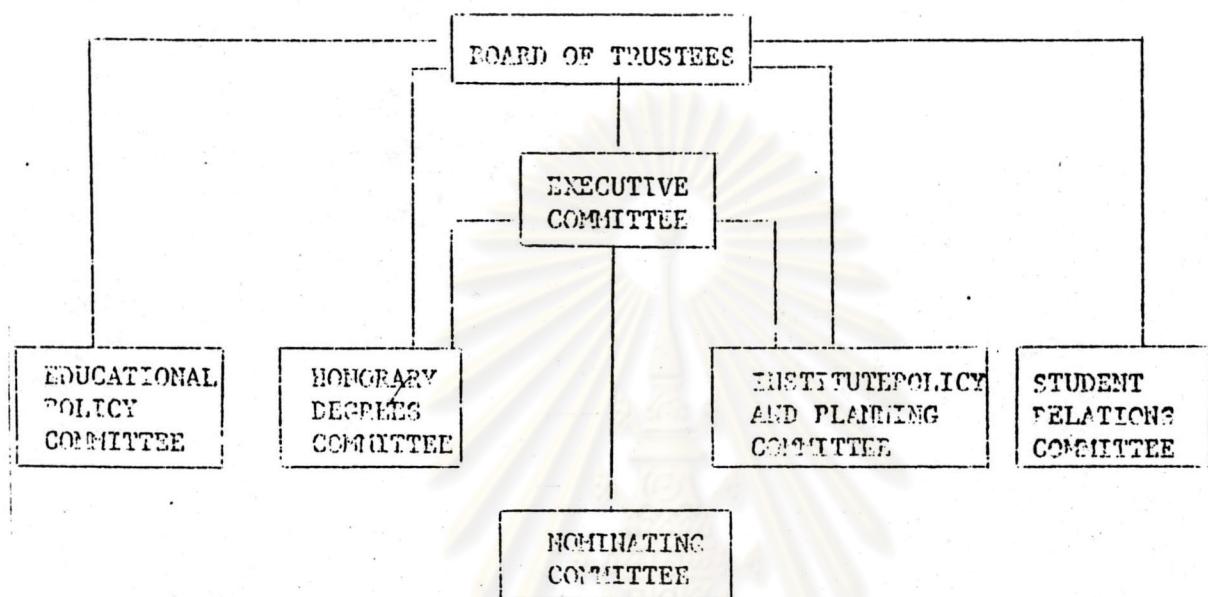
แผนภูมิ示意งานของงานฝ่ายสื่อสารมวลชนวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ORGANIZATIONAL CHART OF AIT

Committees in the Institute

Committee Chairmen as of December 1985

Dr. Thanat Khoman
 Prof. C.S. Jha
 Dr. Pote Satianchai
 Prof. A.M. North
 Prof. Choh-Ming Li
 R.E. Mr. John L. Paynter

Executive Committee
 Educational Policy Committee
 Honorary Degrees Committee
 Institute Policy and Planning Committee
 Student Relations Committee
 Nominating Committee

Note : Following a decision taken at the Annual Board Meeting in January 1986, the Educational Policy Committee and the Institute Policy and Planning Committee have been merged into the Policy and Planning Committee.

ประวัติผู้เขียน

นางวรรษิมล ทิพย์ชุน เกิดวันที่ 20 มิถุนายน 2497 ที่จังหวัดอุบลฯ
 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา
 2520 ปัจจุบันรับราชการที่บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย